

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Gabriela Juhászová

**ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU
VE SLOVENSKO-MAĎARSKÉM POHRANIČÍ
V OBLASTI KOMÁRNA**

**TOURISM ANALYSIS AT THE SLOVAK-HUNGARIAN
BORDER IN THE KOMÁRNO REGION**

Bakalářská práce

Praha 2009

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jiří Vágner, Ph. D.

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala samostatně, pod vedením školitele RNDr. Jiřího Vágnera, Ph. D., a že jsem všechny použité prameny řádně citovala.

Jsem si vědoma toho, že případné využití výsledků, získaných v této práci, mimo Univerzitu Karlovu v Praze je možné pouze po písemném souhlasu této univerzity.

Svoluji k zapůjčení této práce pro studijní účely a souhlasím s tím, aby byla řádně vedena v evidenci vypůjčovatelů.

V Praze dne 24. srpna 2009

.....

Gabriela Juhászová

Děkuji RNDr. Jiřímu Vágnerovi, Ph. D. za jeho pomoc, cenné podněty a odborné vedení při zpracovávání mé bakalářské práce. Poděkování patří i majitelům ubytovacích zařízení a osloveným respondentům za jejich ochotu a spolupráci při poskytování informací a podkladů pro potřeby mé práce.

Analýza cestovního ruchu ve slovensko – maďarském pohraničí v oblasti Komárna

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu potenciálu cestovního ruchu v oblasti Komárno-Komárom. Je to oblast s velkým potenciálem pro cestovní ruch, který ale není dostatečně využíván. První část se zabývá teoretickými přístupy ke zkoumané problematice, jako jsou definice, terminologie, použitá literatura. Další část se snaží charakterizovat lokalizační a realizační předpoklady řešeného území. Hlavní částí práce je pak zhodnocení výsledků provedeného dotazníkového šetření v ubytovacích zařízeních a mezi turisty. Dále je vypracována SWOT analýza studované oblasti zaměřená na cestovní ruch a z ní odvozeny doporučené priority rozvoje. Závěr práce shrnuje zjištěné poznatky.

Klíčová slova: cestovní ruch, oblast Komárno-Komárom, potenciál cestovního ruchu, ubytovací zařízení, turisté, SWOT analýza

Tourism analysis at the Slovak-Hungarian border in the Komárno region

Abstrakt

The present thesis deals with an analysis of tourism in the Komárno-Komárom region at the border between Slovakia and Hungary. It is an area with vast potential, yet not sufficiently exploited. In the first part of the thesis we establish the theoretical background to the research, such as definitions, terminology, bibliography. In the second part localization potential and realization potential of the investigated area are characterized. The main part of the thesis deals with evaluating the results of the questionnaire survey that was conducted in accommodation facilities and among tourists. Finally, a SWOT analysis of the investigated area with an emphasis on tourism is presented with further recommended priorities for development. Giving a summary of the acquired knowledge concludes the thesis.

Keywords: tourism, Komárno-Komárom region, tourism potential, accommodation facilities, SWOT analysis

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	6
SEZNAM GRAFŮ	6
SEZNAM OBRÁZKŮ	6
1 ÚVOD	7
2 LITERATURA A ZDROJE DAT	9
2.1 Literatura	9
2.2 Zdroje dat.....	10
3 TERMINOLOGIE A METODIKA PRÁCE	12
3.1 Terminologie.....	12
3.2 Metodika práce.....	13
3.3 Vymezení řešeného území.....	14
4 ANALÝZA POTENCIÁLU ÚZEMÍ	16
4.1 Lokalizační předpoklady	16
4.1.1 Přírodní předpoklady.....	16
4.1.2 Kulturně-historické předpoklady	17
4.2 Realizační předpoklady	20
4.2.1 Doprava.....	20
4.2.2 Ubytovací zařízení.....	21
4.3 Cestovní ruch ve městech Komárno a Komárom	22
5 ANALÝZA VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	24
5.1 Šetření majitelů ubytovacích zařízení.....	24
5.2 Šetření turistů	27
6 SWOT ANALÝZA A DOPORUČENÉ PRIORITY ROZVOJE	32
7 ZÁVĚR	35
8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	37
9 SEZNAM PŘÍLOH	40

Seznam použitých zkratk

CR – cestovní ruch

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

SŠÚ – Statistický úřad Slovenské republiky

SWOT – Strengths (Slabé stránky), Weaknesses (Silné stránky), Opportunities (Příležitosti), Threats (Hrozby)

UNESCO – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu při OSN (United Nations World Tourism Organization)

UZ – ubytovací zařízení

Seznam grafů

Graf 1: Sezónnost ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom [%]

Graf 2: Podíl ubytovaných turistů v ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom [%]

Graf 3: Způsob organizování cesty [%]

Graf 4: Způsob propagace ubytovacích zařízení [%]

Graf 5: Struktura respondentů podle věku [%]

Graf 6: Struktura respondentů podle kategorií činností [%]

Graf 7: Frekvence návštěvnosti oblasti Komárno-Komárom [%]

Graf 8: Délka pobytu respondentů v oblasti Komárno-Komárom [%]

Graf 9: Motiv respondentů vedoucí k návštěvě oblasti Komárno-Komárom [%]

Graf 10: Způsob organizování cesty do oblasti Komárno-Komárom [%]

Graf 11: Způsob čerpání informace o oblasti Komárno-Komárom [%]

Seznam obrázků

Obr. 1: Poloha oblasti Komárno-Komárom

Obr. 2: Plán měst Komárno-Komárom

1 ÚVOD

Cestovní ruch (dále jen CR) se v souvislosti s růstem životní úrovně a rozšiřováním základu volného času stává hromadným fenoménem a ekonomicky a sociologicky důležitým jevem. CR je považován za odvětví budoucnosti. Svým objemem tržeb se řadí ve světě na třetí místo za petrochemický a automobilový průmysl (MMR 2009). Podílí se významně na tvorbě hrubého domácího produktu, na tvorbě pracovních míst, na rozvoji obcí a regionů. Rozsah a intenzita CR neustále rostou. Tento trend se týká nejen vyspělých zemí, ale i zemí rozvojových, které se jako příjezdové země stále intenzivněji zapojují do CR.

CR zahrnuje pestrou mozaiku činností. Nejedná se tedy pouze o aktivity spojené s trávením volného času, ale také cestování a pobyty spojené s mnohými dalšími účely: pracovními (kongresový CR), léčebnými (lázeňství), kulturními (festivaly), vzdělávacími (výuka jazyků), náboženskými (poutě), sportovními (olympijské hry, mistrovství světa) apod. Lidé ve 21. století jsou čím dál ekonomicky bohatší, mobilnější a také kladou větší důraz na to, jak tráví svůj volný čas, a tím se stávají velice náročnými na nabídku v tomto oboru. Odvětví CR je specifické nejen tím, že zahrnuje všechna možná odvětví ve službách, ale také musí nabídnout něco víc, něco, proč by lidé měli opustit svůj domov a vycestovat. Cestovní ruch by měl především poskytnout nějakou novou informaci, zážitek, nejlépe nevšední a nezapomenutelný. Tímto aspektem je CR jedinečným odvětvím.

Každý člověk vždy rád vzpomíná a rád se vrací na to místo, kde se narodil, vyrostl, prožil první roky svého života, poznal své první kamarády a známé, místo, které v určitém období svého života opustil. Takové pocity mám, když se vracím do svého rodného Komárna. Myslím, že každý člověk je tak trochu odborník na území, odkud pochází, zná takové části, které pro ostatní nejsou až tak známé. Proto jsem moc ráda, že prostřednictvím této práce mohu představit oblast, kde jsem prožila zatím většinu svého života. Po pádu železné opony se začíná také v regionu střední a východní Evropy objevovat proces přeshraniční spolupráce mezi státy, ať už mezi sebou, nebo v rámci evropské integrace se západními zeměmi, kde takové procesy probíhají již od skončení druhé světové války. Přeshraniční spolupráce zemí je prostředek, který, když se využívá efektivně, může vést k lepšímu soužití národů, a to ne jenom Evropy, ale dokonce i celého světa.

Cílem předkládané bakalářské práce je na základě literatury, statistických údajů a vlastního terénního výzkumu pomocí dotazníkového šetření vypracovat regionální analýzu slovenského města Komárno a maďarského města Komárom zaměřenou na CR, kterou budu v celé práci nazývat oblast Komárno-Komárom. Věřím, že toto může být cesta také k lepšímu soužití Slováků a Maďarů, kdy spolupráce mezi oběma národy může dozrát k vzájemnému pochopení,

aby budoucí generace již nemusely žít s tím, jaké byly v minulosti poměry mezi oběma národy, ale společnými silami se podívaly směrem k své budoucnosti.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol rozčleněných na obecný úvod a praktickou stránku. Po úvodní kapitole, kde zmiňuji důvod výběru práce a cíle, následuje kapitola, kde prostřednictvím rozboru literatury je přiblíženo vymezení a definice CR. Třetí kapitola se zabývá metodikou práce. Uvádím zde postup, jakým byla zpracována jednotlivá statistická data, dotazník a zdroje informací, co to je SWOT analýza a zpracování grafických prvků. Následuje kapitola čtvrtá, která přibližuje studovaný region, jeho potenciál z pohledu využití v CR. Ten je rozdělen do tří skupin, které Mariot (1983) definuje jako lokalizační, realizační a selektivní předpoklady. Pátou kapitolu věnuji analýze vlastního terénního výzkumu. Dotazníkové šetření jsem zvolila jako nejvhodnější způsob zjištění veřejného mínění. Výsledné poznatky jsou poté shrnuty ve SWOT analýze, z níž vyplývají doporučené rozvojové priority. Závěrečná část představuje shrnutí a reflexi studované problematiky.

Touto prací bych alespoň malou mírou chtěla přispět k tomu, aby si tento region, resp. jeho aktéři uvědomili, jakým velkým potenciálem, vhodným pro rozvoj CR a tím i rozvoj celé společnosti, disponuje.

2 LITERATURA A ZDROJE DAT

2.1 Literatura

Základem každé odborné práce je hodnotná a důvěryhodná literatura. V této kapitole se pokusím popsat a zhodnotit zdroje, ze kterých jsem čerpala nebo které jsem měla možnost si prostudovat.

Základní literaturou byly obecnější odborné publikace jako *Geografie cestovního ruchu* (Hrala 2005), *Geografie cestovního ruchu* (Štěpánek, Kopačka, Šíp 2001) a *Výkladový slovník cestovního ruchu* (Pásková, Zelenka 2002). Téma CR má ve slovenské literatuře dlouhou tradici. Nejznámější publikací tohoto druhu je kniha *Geografia cestovného ruchu* od P. Mariota vydaná v roce 1983. V současnosti se problematice CR věnuje víc slovenských autorů, z kterých nejvíce známi jsou Novacká *Cestovný ruch a jeho kategórie* (2001) a Otrubová *Humánna geografia II* (1996).

Kniha slovenského geografa P. Mariota (1983) významně rozšířila fond československé geografické literatury. Kniha hodnotí různé předpoklady pro rozvoj CR na území a zabývá se problematikou regionalizace CR. Vysokoškolská skripta *Geografie cestovního ruchu* od V. Hraly (2005) dobře popisují jednak činitele rozvoje a rozmístění CR, jednak poskytují i informace o významu CR ve vybraných zemích světa. Díky tomu, že byla vydána v roce 2005, obsahují i poměrně aktuální informace. Podobnou strukturu má i učebnice od kolektivu autorů V. Štěpánek, L. Kopačka a J. Šíp (2001), která popisuje i vývojové trendy v CR. V případě obecného seznámení s problematikou jednotlivých pojmů používaných v geografii CR a jejich definicemi se jeví jako nejvhodnější *Výkladový slovník cestovního ruchu* (Pásková, Zelenka 2002).

Jednou z publikací věnující se problematice CR ve světě je *Geografia turystyczna swiata* od polské autorky J. Warszynske (2000). Podrobně popisuje socioekonomické a fyzicko-geografické ukazatele země, historický vývoj a podává charakteristiku významných měst.

Další užitečnou literaturou byla publikace o regionální rozvoji a regionální politice *Teorie regionálního rozvoje* od autorů J. Blažek a D. Uhlíř (2002). Je to kniha napsaná hlavně pro ty, kteří se této problematice věnují důkladněji. Autoři popisují jednotlivé teorie regionálního rozvoje. Tato kniha mi pomohla pochopit, co regionální rozvoj znamená, jeho důležitou roli v rozvoji daného území.

Při vyhledávání odborné literatury pro tuto práci jsem zjistila, že o problematice CR v oblasti Komárna a Komároma dosud existuje jen velmi málo publikací. Publikacím schází především detailní pohled na celkovou problematiku CR v dané oblasti.

Téma přeshraniční spolupráce je ve slovenské literatuře poměrně nové. Většina těchto publikací a článků byla napsána až po roce 2000. Nejrozsáhlejší prací na Slovensku je

monografie Mariána Halása *Cezhraničné väzby, Cezhraničná spolupráca* z roku 2005. Kniha obsahuje teoreticko-metodologické problémy v přeshraniční spolupráci a výsledky z výzkumu na slovensko-české hranici. V Česku je nejvýznamnější publikací tohoto charakteru kniha *České pohraničí. Bariéra nebo prostor zprostředkování* od Jeřábka a kol. (2004), která je analýzou každého úseku české pohraničí.

Konkrétní informace, které se vztahují na studované území jsem čerpala hlavně z maďarsky psané literatury *Egy város – két ország, Komárom – Komárno* (Sikos, Tiner a kol. 2006), *Komárom nevezetességei* (Mácza 2002), *Dél-Szlovákia. – A Kárpát-medence régiói 2.* (Horváth 2004). Další užitečnou literaturou byly knihy *Za krásami a zaujímavosťami v regióne Komárno* (Dubcová, Kramáreková 2003) a *Slovensko, putovanie po regiónoch* (Kollár, Lacika 2003). V knihách *Egy város – két ország, Komárom – Komárno* (Sikos, Tiner a kol. 2006) a *Za krásami a zaujímavosťami v regióne Komárno* (Dubcová, Kramáreková 2003) je detailně popsána historie měst, zdejší historické památky a jiné atraktivity, přírodní prostředí, kulturní akce, možnosti stravování a ubytování. Kromě výše zmíněných publikací existuje o atraktivitách a službách v oblasti mnoho propagačních materiálů, které jsou turistům k dispozici v informačních centrech.

2.2 Zdroje dat

V dnešní době, a zvláště při zpracování tématu týkajícího se CR, je nevyhnutelnou součástí vyhledávání informací pomocí internetu. Nevýhodou je však ne vždy zaručená pravdivost zveřejněných údajů. Pro svoji práci jsem se snažila využít především oficiálních webových stránek Slovenského statistického úřadu (www.statistics.sk), Maďarského statistického úřadu (www.ksh.hu), města Komárno (www.komarno.sk) a města Komárom (www.komárom.hu), u kterých jsem předpokládala věrohodnost těchto údajů. Tyto webové stránky měst obsahují všechno důležité, co by měly oficiální webové stránky měst obsahovat. Lze se z nich dozvědět historii města a jiné základní informace. Jsou výrazně zaměřeny na návštěvu potencionálního turistu, jelikož nabízejí odkazy jak na turistické zajímavosti, tak i na ubytovací, stravovací a jiná zařízení. Samozřejmostí je fotogalerie. Myslím si, že v současné době je pro města, která se nacházejí v oblasti využívané pro CR, velmi důležité, aby jejich webové stránky poskytovaly informace především pro turisty. I kvalita těchto stránek velmi přispívá k rozvoji CR v dané oblasti.

Mezi studijní materiály patří i dokumenty spjaté s cestovním ruchem, jako *Nová štratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Komárno, Komárom város közéleti városfejlesztési koncepciója (2006 – 2013). Nová štratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013* definuje strategický cíl – zvyšovat jeho konkurenceschopnost při lepším využívání potenciálu,

se záměrem vyrovnávání regionálních disparit a tvorby nových pracovních příležitostí. Při sestavení SWOT analýzy a následných priorit rozvoje CR bylo čerpáno především z elektronicky publikovaných výročních zpráv a národních i obecných strategií rozvoje CR.

3 TERMINOLOGIE A METODIKA PRÁCE

3.1 Terminologie

Definice (nejen CR) jsou nástrojem myšlení a používají se k jasnému a exaktnímu vyjádření. Také Sokrates svou myšlenkou: „...poznání je pojem předmětu a dosahuje se definicí pojmu...“, upozornil na jejich význam. Ve vědecké jakož i v praktické činnosti hrají proto i dnes velkou roli.

Definice CR (většina současných autorů vychází při definování CR a pojmů s ním souvisejícím z doporučení organizace UNWTO – z tohoto důvodu jsou v odborné literatuře k nalezení jen drobné stylistické odchylky jednotlivých definic, ne však jejich výrazné obsahové rozdíly) „*turismus zahrnuje aktivity osob cestujících a pobývajících v místě mimo jejich obvyklé prostředí ne déle než jeden nepřetržitý rok za účelem strávení volného času, obchodu a dalšími cíli, které nesouvisí s vykonáváním placeného zaměstnání v místě návštěvy*“ byla přijata organizací United Nations World Tourism Organization (UNWTO) v roce 1991 na konferenci v Ottawě.

Jednotliví autoři odborných publikací, zabírající se širokou problematikou CR, ho definují následujícími způsoby:

„*Aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem trávení volného času, služebních cest (osoba nesmí být odměňována ze zdrojů navštíveného místa) či jiným účelem.*“ (Pásková, Zelenka 2002)

„*Jeden z alternativních nástrojů regionální politiky, jejímž cílem je dosáhnout optimálního rozvoje regionu. Geografie má důležité postavení v CR z hlediska inventarizace turistických atraktivit, jejich popisu a poskytování informací návštěvníkům i z hlediska studia vztahů jednotlivých regionů, územního i regionálního plánování a regionálního rozvoje. Hlavními segmenty CR jsou přímořské pobyty, horské oblasti a pobyty na venkově (letní byty).*“ (Štěpánek, Kopačka, Šíp 2001)

V souvislosti s definicí byly rozlišeny i různé typy účastníků CR. Za *návštěvníka (visitor)* se považuje jakákoliv osoba, která cestuje do jiného místa, než je místo jeho obvyklého pobytu na dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců, přičemž účel návštěvy je jiný než výkon činnosti odměňované z navštíveného místa (Pásková, Zelenka 2002). Pokud se tato osoba zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času a v tomto místě též přespí v hromadném či soukromém ubytovacím zařízení (Pásková, Zelenka 2002), jedná se o *turistu (tourist)*. Osoba, která cestuje do jiné země než v níž má své trvalé bydliště a běžné životní prostředí na dobu kratší než 24 hodin, aniž by v navštívené zemi přenocovala, přičemž hlavní

účel její cesty je jiný než vykonání výdělečné činnosti v navštívené zemi (Malá 2002), označuje se jako *výletník – jednodenní návštěvník (excursionist, sameday visitor)*.

3.2 Metodika práce

Pro zpracování bakalářské práce jsem použila řadu metod. Jedná se především o metodu analýzy, kterou jsem využila jednak při práci s odbornou literaturou, jednak při práci s daty získanými z internetu, a o deskriptivní metodu. Snažila jsem se zachytit stručně a výstižně základní a nejdůležitější údaje o oblasti Komárna a Komáromu, vhodně vystihnout předpoklady pro rozvoj CR a stručně nastínit vznik a průběh dotazníkového šetření a zhodnotit jeho výsledky.

Potenciál CR je možné chápat jako souhrn podmínek a předpokladů pro CR v daném území. Jde o určitý komplexní pojem, který zahrnuje vlastní potenciál daný samotnými podmínkami území. Podmínkou pro zkoumání tohoto systému je jeho zjednodušení a rozčlenění na relativně přirozené segmenty. Za tyto segmenty byly v této práci považovány lokalizační, realizační a selektivní předpoklady CR (Mariot 1983).

Skupinu lokalizačních předpokladů CR definujeme v souladu s Mariotem (1983) jako část komplexu předpokladů CR, který v potenciální rovině určuje místa výskytu CR. Tradičně jsou lokalizační předpoklady členěné na dvě geneticky odlišné skupiny – přírodní a kulturně-správní předpoklady.

Skupinu realizačních předpokladů CR, které svojí existencí umožňují uskutečnění CR (včetně uskutečnění vlastních nároků účastníků CR) a zabezpečují účast na CR, Mariot (1983) rozděluje následovně: komunikační (dopravní) předpoklady a materiálně-technickou základnu CR, která vyjadřuje vybavenost území ubytovacími, stravovacími, sportovními, zábavními a jinými zařízeními. Informace o počtu ubytovacích zařízení v městech Komárno a Komárom jsou výsledkem mého vlastního šetření mezi těmito objekty. Cílem dotazníku (Příloha č. 6) je získat co nejvíce faktů o kvalitě zařízení, jeho funkcích, obsazenosti. Výsledné údaje dotazníkového šetření o ubytovacích zařízeních uvádím v kapitole 5.1.

Do skupiny selektivních předpokladů patří ty součásti souboru předpokladů CR, které z různých hledisek určují, kdo, resp. jak často se účastní CR, tj. podmiňují kvalitativní a kvantitativní výběr v řadách obyvatel. Dokumentují způsobilost společnosti účastnit se na CR. P. Mariot (1983) vyčleňuje tuto skupinu předpokladů CR zahrnující demografické, politické, sociologické, urbanizační a personální předpoklady. V této práci se tomuto potenciálu věnovat nebudu vzhledem k omezenému rozsahu.

Jedním z cílů mé práce bylo vytvoření přehledu o názorech turistů na stav a perspektivy rozvoje turistického ruchu v oblasti. Vhodným způsobem, jak to udělat, bylo tedy provedení dotazníkového šetření. Při plánování dotazníkového průzkumu jsem se snažila vybírat

nejvyhledávanější lokality z hlediska návštěvnosti a heterogenity cílových skupin. Proto jsem zvolila termální koupaliště-termální koupaliště v Komárně a termální koupaliště v Komáromě, dále historické centrum města Komárno a historické centrum města Komárom. Respondenty jsem vybírala podle předem stanovené metody. Na koupalištích jsem oslovila každého pátého návštěvníka, který vjel do areálu hlavní bránou, V historickém centru v Komárně jsem si vybrala Nádvoří Evropy-před německým domem jsem opět oslovila každého pátého kolemjdoucího a v Komárně jsem udělala totéž před nákupním centrem Milenium. Na dotazník, jehož ukázka je v příloze č. 8, odpovědělo 144 turistů (tak aby na každé místo výzkumu připadlo 36 dotazníků), což je pro tuto práci postačující vzorek.

V úvodu dotazníku (Příloha č. 13) stručně seznámím respondenta s účelem dotazníkového šetření, poté následují samotné otázky (celkem 9). Úkolem prvních 3 otázek je zjistit jak často respondenti navštěvují oblast Komárno-Komárom, jak dlouho se zde zdržují a s jakým záměrem sem přicházejí. Další otázky se týkají vlastního názoru na poskytované služby CR a na způsob čerpání informací o této lokalitě. Poslední 3 otázky jsou zaměřeny na zjištění osobních údajů, kdy bylo zjišťováno pohlaví respondentů, věk a kategorie činnosti. Dotazník jsem volila záměrně co nejkratší, aby se tím zvýšila ochota oslovených odpovídat. Průzkum jsem prováděla v srpnu a v září 2008. Výsledné údaje dotazníkového šetření uvádím v kapitole 5.2.

Východiskem pro formulování rozvojových cílů, záměrů a strategie rozvoje regionu je SWOT analýza. Představuje jednoduchou, a přitom výstižnou, vyčerpávající a objektivní charakteristiku silných a slabých stránek sledované oblasti a jejich eventuálních příležitostí a ohrožení. Svým obsahem poskytuje SWOT analýza poznatky o faktorech, které je možné využít ve prospěch regionů a které je potřebné v navrhované regionální strategii eliminovat. Silné stránky zahrnují komparativní a konkurenční výhody pro různé typy rozvojových aktivit, slabé stránky jsou ohrožující, limitující. Příležitosti jako možnosti a šance spolu s ohroženími jako riziky vnitřního prostředí mohou mít pravděpodobné účinky na strategický rozvoj (Záhoráková 2001).

Výsledkem zpracování údajů a informací je několik tabulek a grafů, ze kterých je část zařazená do textu a část do přílohy. Bakalářská práce byla napsána v prostředí textového editoru MS Word XP a doplněna o grafy a tabulky vytvořené v MS Excel XP.

3.3 Vymezení řešeného území

Komárno (maďarsky Komárom) je okresní město na Slovensku, které leží při soutoku Dunaje a Váhu. Město patří do Nitranského kraje, do okresu/obvodu Komárno. Pro odlišení od města Komárom, které se nachází v Maďarsku, je v maďarštině používán název "Észak-Komárom" (Severní Komárno), někdy také "Révkomárom". Město leží na levém břehu Dunaje a je větší

částí historického sídla bývalého Uherska. Po první světové válce byla hraniční linie nově založeného Československa stanovena přes střed řeky, čímž došlo k rozdělení do té doby jednotného městského celku.

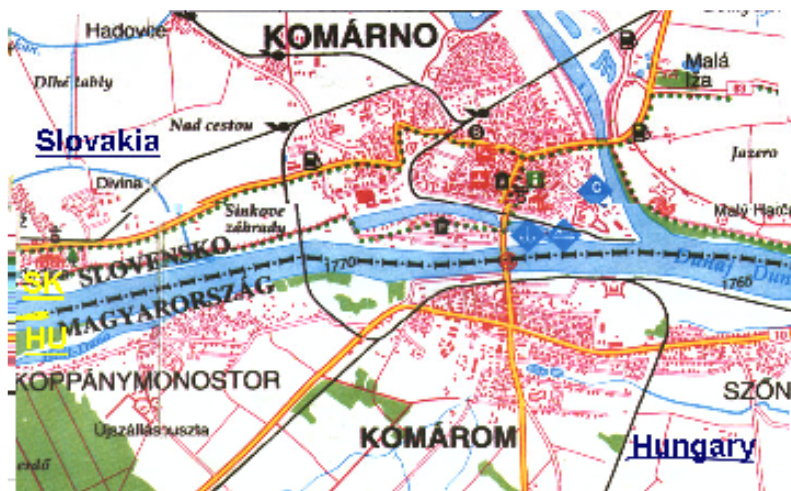
Komárom leží v severozápadní části Maďarska v župě Komárom-Esztergom u hranic se Slovenskem. Nachází se na pravém břehu Dunaje, který jej odděluje od slovenského Komárna. Komárom a Komárno jsou spojeny železničním a silničním mostem.

Obr. 1: Poloha oblasti Komárno – Komárom

Zdroj: http://img.radio.cz/pictures/mapy/central_europe2.gif

Obr. 2: Plán měst Komárno - Komárom

Zdroj: <http://www.grenzen.150m.com/komarovGB.htm>

4 ANALÝZA POTENCIÁLU ÚZEMÍ

Cestovní ruch je ovlivněn řadou rozmanitých podmínek, které se navzájem prolínají a vytvářejí celkovou mozaiku a nerovnoměrné rozložení CR. Podle P. Mariota rozlišujeme lokalizační, realizační a selektivní předpoklady CR.

4.1 Lokalizační předpoklady

V této kapitole se budu věnovat konkrétním lokalizačním předpokladům v oblasti Komárno-Komárom, které můžeme rozdělit na dvě základní skupiny – přírodní a kulturně-historické předpoklady.

4.1.1 Přírodní předpoklady

Řešené území má dobré přírodní podmínky pro rozvoj CR. Oblast je součástí Podunajské nížiny. Celý tento prostor náleží do tzv. Malé Dunajské kotliny, rozsáhlé tektonické deprese mezi Alpami a Karpatami. Nadmořská výška měst se pohybuje mezi 100–270 m n. m. (www.komarno.sk).

Geologický podklad je tvořen kvartétními holocéními nivními sedimenty. Na základě typologického členění reliéfu jde o akumulární reliéf – fluviální (fluviální rovina), místy fluviálně-mokřadový reliéf (fluviální mokřad a slatinní rovina), resp. na malých plochách v západní polovině území jde o eolicko-fluviální reliéf (eolicko-fluviální zvlněná rovina).

Oblast Komárno-Komárom leží v suché až mírně suché oblasti teplého a převážně teplého nížinného klima. Průměrná roční teplota vzduchu je 9,9 °C (Sikos, Tiner a kol. 2006). Je nejen oblastí nejteplejší, ale patří též mezi nejsušší oblasti Slovenska (chráněná před západními větry předhořím Alp a Malými Karpaty), průměrný roční úhrn srážek je 550–600 mm (Sikos, Tiner a kol. 2006).

Řešené území je významné z hlediska vodohospodářského: jsou zde lokalizované vodní zdroje podzemních vod pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou a současně přes území protékají významné vodní toky. Území patří do povodí toku Dunaje. Druhým nejvýznamnějším vodním tokem je Váh. Mezi faktory, které nejvýznamněji podporují rozvoj CR, patří termální prameny. Termální koupaliště ve městě Komárno má dva aktivní termální prameny s geotermální vodou o teplotě 37 °C a 42 °C (Sikos, Tiner a kol. 2006). V zimním období je přístupný jen jeden bazén, přes letní měsíce mají hosté možnost relaxovat ve 4 dalších otevřených bazénech.

Sousední město Komárom je populárním centrem CR v Maďarsku, na čemž mají největší zásluhu léčebné koupele města Komáromi Gyógyfürdő (Komáromské léčebné koupele). Mezi zahraničními hosty Komáromských léčebných koupelí dominují hosté z německy mluvících

krajin (Rakousko, Německo). Hosté mají k dispozici 5 otevřených bazénů a 3 bazény kryté – teplota geotermální vody je 59°C (Sikos, Tiner a kol. 2006). Geotermální voda má léčivé účinky na kloubní, revmatické a ženské nemoci a je dobrá i pro rekreační účely. Celý areál je zařízen bezbariérově.

Potenciální přirozenou vegetaci na většině území města představují dubové a lužní lesy. Lesnatost regionu je velmi nízká. Nejvíce lesů se nachází v okolí řek. Vlivem intenzivního hospodaření byla původní vegetační pokrývka ve větší části odstraněna, na místech přirozených kultur se nachází nejúrodnější zemědělské půdy Slovenska.

Reliéf má pro CR v předmětové oblasti jako lokalizační předpoklad jen sekundární význam. Většina území je pro turismus málo atraktivní.

4.1.2 Kulturně-historické předpoklady

4.1.2.1 Historie

Důkazem tvořivé aktivity člověka v každém území v konkrétní historické etapě jsou kulturní památky. Protože existence památek a jejich samotné zachování přímo souvisí s historií území, ve kterém byly vybudovány, považují za potřebné popsat některé historické události, které je ovlivnily.

Území ležící při soutoku Dunaje a Váhu bylo od starší doby bronzové soustavně obydlené (Kollár, Lacika 2003). Již v 10. století bylo pod uherskou vládou. V 16. století se stalo významnou pevností proti turecké expanzi – zdejší středověký hrad byl proto v polovině 16. století přebudován na pevnostný systém, který byl jedním z nejvýznamnějších v celém tehdejší Uhersku. V 18. století se město Komárom stalo díky své výhodné poloze na křižovatce vodních a suchozemských cest jedním z velkých měst střední Evropy s rozkvétajícím obchodem a řemesly. Listinou královny Marie Terezie z roku 1745 získalo titul a práva svobodného královského města. Jeho občané si nechali stavět barokní paláce a jezuité kláštery a kostely.

Město Komárom bylo čistě maďarské až do roku 1918. Vznikem Československa se původní jedno město rozdělilo na dvě – Komárno (severní část) a Komárom (jižní část), přičemž Komárno se stalo součástí Slovenska. Během 2. světové války Budapešť získala ještě celý jih Slovenska s maďarskou menšinou, avšak po druhé světové válce bylo Komárno opět připojeno k Československu. I přes všechny události zde maďarská menšina stále zůstává. Město tak má vcelku maďarský charakter: dvojjazyčné nápisy, maďarské kulturní instituce a školy (nachází se zde maďarská univerzita, Univerzita Selyeho, jediná na Slovensku).

4.1.2.2 Kulturně-historické památky

Historické jádro se dnes nachází v Komárně, jelikož zde zůstaly ty nejvýznamnější historické památky a stavby z dávných časů.

Primární nabídka města Komárno je zastoupená sakrálními, světskými a technickými památkami a strukturou urbánní zeleně. Mezi turisticky nejvýznamnější kulturně-historické atrakce patří (Příloha č. 4):

- *Národní kulturní památka – pevnostní systém Komárna* – zahrnuje Starou pevnost (vznikla v letech 1546–1557) a Novou pevnost (vznikla v letech 1663–1673) a obranné linie – Palatinskou a Vážskou. Nebyla nikdy dobyta silou, hrot západního bastionu Nové pevnosti nese nápis „NEC ARTE NEC MARTE“ („ani lstí, ani silou“). V polovině 19. století se stal komárňanský pevnostní systém největší a nejsilnější obrannou stavbou rakousko-uherské monarchie. Současný stav pevnosti je ve své podstatě zachovalý. Systém má sloužit hlavně pro CR a pro obyvatelstvo města jako oddychově-rekreační zóna, v úseku mezi bastiony IV. až VII. byl dokonce vybudován „historicko-náučný“ chodník, který rozšiřuje kulturně-poznávací činnost a představí návštěvníkům mnohotvárnou kulturní památku (www.komarno.sk). Pevnostní systém byl v roce 2007 Slovenskou a Maďarskou republikou společně navrhnuty na zápis do seznamu světového dědictví UNESCO – bohužel bezvysledně.
- *Městská památková zóna Komárno* – vyhlášena byla roku 1990 na území historického jádra města (pozdně barokní župní dům a ucelený soubor barokních a klasicistních měšťanských domů). Perspektivní spolu s pevnostním systémem je svým jedinečným potenciálem rozvoje CR a prostorem pro významné kulturní aktivity.
- *Městská radnice* – byla postavena v roce 1875. Náměstí před radnicí dominuje pomník generála Klapky, velitele pevnostního systému v letech 1848–49.
- *Důstojnický pavilón* – je nejrozsáhlejším objektem města Komárna, postaveným mezi lety 1858 až 1863. Původně budova sloužila jako soubor důstojnických bytů pro důstojníky císařské a královské armády a jejich rodiny. Dnes je velký sál v budově používán při příležitosti slavnostních aktů, promoci, plesů, svateb, výstav a pod. (www.komarno.sk).
- *Římskokatolický kostel sv. Ondreja, římskokatolický kostel sv. Rozálie*
- *Nádvoří Evropy* – je to unikátní stavební dílo architektů. Stavby reprezentují historickou architekturu charakteristickou pro jednotlivé oblasti Evropy (47 zemí a regionů). Spojení historického jádra města s Nádvořím Evropy tvoří historické vstupní brány, z nichž každá nese jméno uherského panovníka (Kollár, Lacika 2003). Ve středu náměstí je umístěna fontána Milénium, kde je na okrajích vyznačený směr a vzdálenost hlavních měst jednotlivých

evropských zemí. Základní idea vzniku Nádvoří Evropy je úzce spjatá s přelomem tisíciletí, zároveň poukazuje na společné kořeny evropské kultury.

- *Muzeum maďarské kultury a Podunajska* – muzeum odborně zpracovává, zpřístupňuje, spravuje, ochraňuje a kulturně-výchovně využívá hmotné i nehmotné doklady a dokumenty vážící se k prezentaci maďarské národnostní kultury na území Slovenska a současně prezentuje historii a kulturu Podunajska a města Komárno.

Město Komárom nedisponuje tolika historickými budovami, jak sousední Komárno. Přesto se může chlubit s několika významnými stavebními památkami:

- *Monostori Erőd (Monoštorská pevnost)* – pevnost obdélníkového půdorysu byla postavena v letech 1850–1871 na Monoštorském návrší, na místě starších opevnění a zabezpečovala komárenský komplex pevností před útokem z jihozápadu. Dnes je celá pevnost proměněna v pevnostní a vojenské muzeum. Pořádají se tu příležitostné výstavy, kulturní akce, atd.
- *Igmándi Erőd (Igmánská pevnost)* – postavena v letech 1871–1877.
- *Csillagerőd (Hvězdicová pevnost)* – nejstarší ze tří pevností.

4.1.2.3 Programová nabídka

Přesto, že v typologii kulturně-správních předpokladů Mariota (1983) organizované akce nejsou zastoupené, budeme je na tomto místě zmiňovat, protože mnohé z nich vycházejí z historické tradice, resp. jsou dokladem nehmotné kultury obyvatel studovaného území. Jejich význam je jednoznačný pro zvýšení atraktivity navštíveného místa (Otrubová 1996).

Oblast Komárno-Komárom je významným prostorem periodicky se opakujících kulturních akcí. Postupně se tato oblast stala významným střediskem kultury, o čemž svědčí mnohé akce mezinárodního charakteru. Obyvatelé regionu, ale také návštěvníci, se mohou kulturně vyžít v zařízeních, jako jsou městské kulturní středisko, Jókaiho divadlo, kino Tatra, letní kino Panoráma, okresní knihovna a Podunajské muzeum v Komárně s expozicemi ve své hlavní budově, Zichyho palác, Bastion VI., kde se nachází římské lapidárium, kino Jókai a městské kulturní středisko Csokonay v městě Komárom. Ročně nebo jinak periodicky se opakující kulturní akce umožňují zviditelnění města v uměleckých a vědeckých kruzích.

Mezinárodní pěvecká soutěž *Lehárovo Komárno*, organizovaná každé dva roky, a s ní spojený *Lehárův festival*, jsou uspořádány na počest rodáka z Komárna, Ference Lehára, autora populárních operetních melodií. K srdcím obyvatel regionu, hostů ze Slovenska, z Maďarska i ze zahraničí přirostla každoročně opakující se týdenní akce *Komárňanské dni*, v rámci kterých je organizovaný také mezinárodní uliční běh Komárno-Komárom. Na počest dalšího rodáka města, romantického spisovatele Móra Jókaiho, se každoročně organizují *Jókaiho dni*, které jsou

oslavou literárního umění. Každoročně se opakují červencové Cyrilo-metodějské slavnosti, Dny evropského dědictví v září a Matičné dni v říjnu, které jsou folklórním festivalem slovenské národní kultury za účasti souborů ze zahraničí (Dubcová, Kramáreková 2003).

4.2 Realizační předpoklady

Realizační předpoklady umožňují vlastní uskutečnění CR. Jejich význam spočívá ve schopnosti vytvářet spojení mezi centry zájmu o rekreaci a oblastmi rekreace. Zahrnují infrastrukturu CR (ubytovací, stravovací, dopravní a další zařízení) a komunikační předpoklady (dostupnost území, komunikační sítě apod.).

4.2.1 Doprava

Oblast Komárno-Komárom má dobrou polohu z hlediska silniční a železniční dopravy (Příloha č. 1, Příloha č. 2, Příloha č. 3). Nachází se v blízkosti křižovatek většího množství cest evropského významu. Přes území města procházejí následující evropské koridory: koridor č. IV. (Berlín – Norimberg – Praha – Kúty – Bratislava – Nové Zámky – Komárno – Štúrovo – Maďarská republika) lokalizovaný pro tratě železniční a kombinované dopravy a koridor č. VII. (vodní cesta Dunaj) s přístavem ve městě Komárno. V sousedství Komároma procházejí velmi významné mezinárodní dopravní tahy: železniční trasa Budapešť-Vídeň a 15 km jižně od města nadregionální dopravní trasa dálnice M1 – Vídeň-Budapešť. Na jihu Slovenska nejsou dálnice téměř žádné, jelikož v období socialismu, kdy probíhala industrializace Slovenska se většina podniků umísťovalo do oblastí větších měst a do kotlin vyšších pohoří, a dálnice se jim přizpůsobovaly. Podobně to bylo se železnicí, jejíž nejkvalitnější trasy vedou též přes tato místa.

Silniční přeshraniční styk měst Komárno-Komárom je realizovaný přes jediný silniční most, který svou funkcí jen částečně vyhovuje intenzivnímu cestovnímu provozu. V důsledku dynamicky rostoucích vazeb mezi těmito městy bude potřebné v nejbližších letech zabezpečit další hraniční přechody – 16 let po pádu železné opony je úroveň izolace regionu stále velká, nejbližší hraniční přechody jsou ve výšce 40 km. Propojení řešeného území bude zabezpečeno vzhledem k přírodní bariéře Dunaje výstavbou 2 nových mostů (Program hospodářského a sociálního rozvoje města Komárno).

Oblast Komárno-Komárom je napojena na evropský železniční systém. Železniční stanice ve městě Komárno je železniční stanicí I. kategorie. Železniční přeshraniční styk s Maďarskou republikou je realizován přes jediný železničný most.

Letecká doprava s pravidelnou přepravou osob se na území okresu nenachází. Nejbližší letoviště se vyskytují ve vzdálenosti přibližně 100 km, a to v Bratislavě a Budapešti.

Pro CR ve sledovaném území má potenciální význam také říční doprava. Základem vodní dopravy je Dunajská magistrální vodní cesta E80 s přístavem ve městě Komárno, který je

největším přístavem na Slovensku pro nákladní dopravu. Hlavně prostřednictvím sítě průplavů Rýn – Mohan – Dunaj je území přístupné jachtařům z Německa, Holandska, Dánska.

V rámci autobusové hromadné dopravy existují spoje přímo spojující řešené území jak se středním a východním Slovenskem (Banská Bystrica, Košice, Veľké Kapušany atd.), tak také s vybranými zahraničními cíly (Praha, Brno, Vídeň atd.). Město Komárom je kvalitně dopravně propojené s dalšími významnými centry střední Evropy (Budapešť).

V oblasti Komárno-Komárom je městská hromadná doprava zabezpečena autobusovými linkami – v Komárně funguje v současnosti 8 linek (www.komarno.sk), v Komáromě 5 (www.komarom.hu). Osobitě postavení má autobusové spojení mezi městy Komárno a Komárom.

Přes území procházejí 2 nejdůležitější cyklistické trasy na Slovensku: mezinárodní Dunajská cyklistická trasa, která je vedena po dunajských hrázích z Passau v Německu přes Vídeň, Bratislavu a Komárno, a která pokračuje na Budapešť a Vážská cyklomagistrála (Trenčín – Šaľa – Vlčany – Neded – Dedina Mládeže – Kolárovo – Kava, Komárno), která se napojuje na mezinárodní Dunajskou cyklistickou trasu v Komárně na soutoku řek Dunaj a Váh.

Charakter prostorové struktury města vyvolává intenzivní pěší dopravu v obou městech i mezi městy navzájem, což se projevuje v poměrně vysokém počtu chodců.

4.2.2 Ubytovací zařízení

Ubytovací a stravovací zařízení tvoří podstatnou část materiální základny zabezpečující realizaci CR. Jejich rozsah i úroveň limitují využití přírodních možností a kulturně historických či jiných atraktivit konkrétních oblastí (středisek) a intenzitu jejich zapojení do vnitrostátního či mezinárodního CR (Hrala 2005).

Informace o počtu ubytovacích zařízení v městech Komárno a Komárom jsou výsledkem vlastního šetření. Zjistit údaje o zařízeních nebylo příliš snadné, protože se tato data v jednotlivých institucích velmi liší. Nejen, že uvedená statistika (např. SŠÚ) neobsahovala všechny subjekty na trhu, ale u těch, které zahrnovala, uváděla často podceněné údaje o jejich potenciálu. Zdrojem údajů o těchto zařízeních se tak staly výsledky mého dotazníkového šetření a internetové stránky hotelů, penzionů a dalších.

Vytvořila jsem databázi 35 ubytovacích zařízení typu hotel, penzion, kemp, ubytovna na základě vlastního šetření v srpnu a září 2008, která se nacházejí ve městech Komárno a Komárom. Z těchto 35 zařízení se 15 nacházejí na území Komárna a 20 na území Komároma.

Analýzou počtu, kapacity, struktury hostů ubytovacích zařízení se podrobněji zabývám v kapitole 5.1.

4.3 Cestovní ruch ve městech Komárno a Komárom

Lidé necestují jen do konkrétního zařízení nebo jen do konkrétního města, ale vnímají příslušný region jako celek. Z těchto důvodů se nedá vnímat rozvoj CR ve městech Komárno a Komárom izolovaně od rozvoje CR v oblasti Komárno-Komárom, a proto tato kapitola posuzuje stav CR v celé oblasti.

V mikroprostoru nacházejícím se na Slovensku jsou nejvýznamnějšími turistickými atraktivitami:

- *Římský vojenský tábor v Iži* – národní kulturní památka ležící přibližně 10 km od Komárna směrem na východ. Podle rozsáhlých archeologických nálezů je možno usuzovat, že tábor patří mezi stavební objekty vybudované Římany. Návštěvníci zde mohou volně pozorovat zbytky kamenného opevnění. Popisy pojednávající o významu a historii tábora jsou rozmístěny po celém komplexu na kovových tabulích s texty (www.skonline.sk).
- *Město Hurbanovo* – vzdálené 20 km od Komárna směrem na sever. Nachází se zde Slovenská ústřední hvězdárna (1983). Koordinuje 15 hvězdáren, 7 astronomických kabinetů a 6 planetárií. Hvězdárna poskytuje programy pro veřejnost: projekce videofilmů s astronomickou tematikou a v případě příznivého počasí veřejné pozorování astronomických objektů. Kolem hvězdárny je chráněný park z poloviny 19. století. Kromě astronomie přerostl svým významem hranice regionu také pivovar, který dnes tvoří součást nadnárodní společnosti Heineken. Je známý značkovým pivem Zlatý bažant (Kollár, Lacika 2003).
- *Termální koupaliště v obci Patince* – nachází se přibližně 17 km od města Komárna směrem na východ. Areál se nachází v oblasti nejdelšího slunečního svitu a nejvyšších teplot naměřených na území Slovenské republiky. Rekreační areál byl vybudován v okolí termálního pramene. Areál má velké plážové prostory, vodní plochy ke koupání a veslování. Pro milovníky sportu jsou vybudována moderní sportovní hřiště – volejbalové, minigolfové a tenisové kurty. Protože k příjemné dovolené patří též zážitky kulturní, lze v amfiteátru navštívit i promítání filmů. Na území koupaliště se nachází jedno z největších wellness-center celé oblasti (Kollár, Lacika 2003).

Atrakce CR v mikroprostoru Komárom:

CR mikroprostoru města Komárna se soustřeďuje jen na 2 územní jednotky: Komárom a Bábolna.

- Bábolna – může se pyšnit rozsáhlým chovem vzácných koní, dále se zde nachází jízdárna-hřebčín, jezdecké a lovecké muzeum, zámek a arboretum.

5 ANALÝZA VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Jedním z předpokladů pro pozitivní rozvoj CR je kvalita ubytovacích služeb. Jejich úkolem je umožnit přenocování či přechodné ubytování účastníku CR mimo místo jeho trvalého bydliště.

Pro hodnocení CR v oblasti Komárno-Komárom jsem využila terénní výzkum pomocí dotazníkového šetření. Většina otázek, které jsem v dotazníku užívala, již byla použita v dalších šetřeních (např. Vach 2007).

Šetření probíhalo ve dvou úrovních – podle kategorie respondentů: majitelé, provozovatelé, či recepční ubytovacích zařízení v oblasti a turisté. Se zřetelem na řešený problém byla realizace výzkumu načasována na měsíce srpen a září roku 2008, tedy na období hlavní turistické sezony – období dovolených.

Na základě výsledků zpracovaných z dotazníků lze vytvořit následující shrnutí.

5.1 Šetření majitelů ubytovacích zařízení

Zjistit přesné údaje o počtech ubytovacích zařízení (UZ) nebylo snadné. Dnes se už neposkytují žádné databáze data za nižší územní celky než okresy. Proto počet UZ, který níže uvádím je výsledkem vlastního terénního výzkumu.

Ubytovací služby CR jsou v řešeném území na dobré úrovni. V oblasti se vyskytují UZ všech typů. Ve městě Komárno se nachází 15 UZ, ve městě Komárom 20 UZ (Příloha č. 7).

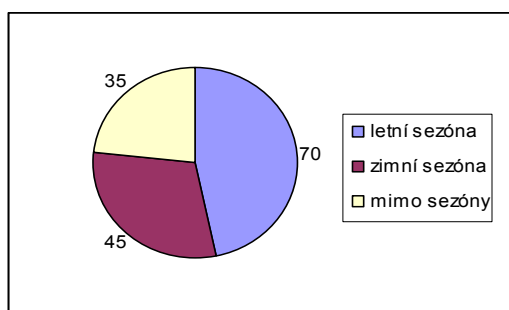
Dotazníky (Příloha č. 6) rozeslané elektronickou poštou měly nulovou návratnost, a proto jsem se je rozhodla vyplňovat osobně při rozhovoru. Z oslovených subjektů (35) na mé otázky v Komárně odpovědělo 10 zástupců UZ, v Komáromě jich bylo 13 (Příloha č. 5). Návratnost byla tedy 66 %. Dále uvádím data jenom za UZ, které byly dotazované. Z těchto zařízení jsou nejčastějšími typy v Komárně kategorie penzion (6) a hotel (4), v Komáromě hotel (10).

Počet lůžek ve všech dotázaných UZ dohromady je 887 – z toho 326 v Komárně a 561 v Komáromě. Pokud shrnu výsledky, je vidět, že průměrný počet lůžek je v Komárně vyšší než u jeho sousedů (Příloha č. 8), což je ovlivněno zejména typem UZ v oblasti. Zatímco ve městě Komárom převažují UZ typu hotel, které mají vysoký počet lůžek, v Komárně jsou kromě 4 hotelů UZ typu penzion s nižší lůžkovou kapacitou. Průměrný počet lůžek na jeden objekt v oblasti činí 40.

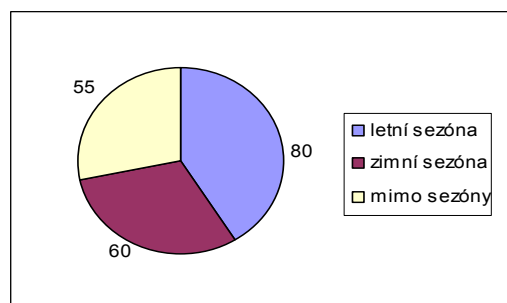
Většina (20) UZ funguje bez omezení celý rok – to naznačuje, že tato oblast není oblastí s vysokou sezónností CR (Příloha č. 9). V poslední době nezaručuje už ale ani letní sezóna stoprocentní obsazenost UZ. Využití lůžkové kapacity v letní sezóně je pro Komárno 70 %, pro Komárom 80 %. Mimo sezónu vykazuje větší využití UZ Komárom (Graf 1). Důvodem je vyšší potenciál pro koupelovou formu CR. Termální koupaliště v Komáromě je otevřeno

pro turisty celý rok, čímž zabezpečuje městu celoroční návštěvnost. Z pozorování též vyplývá, že lepší obsazenost během roku mají UZ vyšší kvality s doplňkovými službami.

Graf 1: Sezónnost ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom [%]

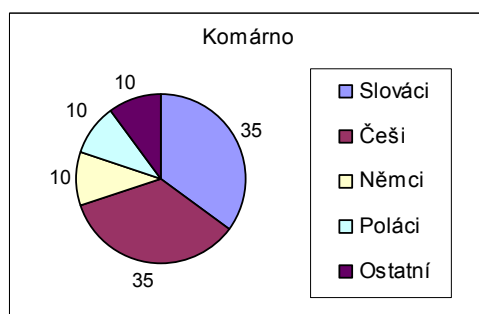
Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

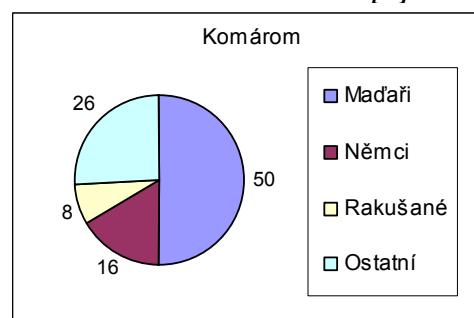
Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Z výsledků výzkumu (Příloha č. 10) také vyplývá, že v Komárně je v průměru ubytováno nejvíce Slováků (35 %) a Čechů (35 %). Na dalších místech jsou turisté z Německa (10 %) a Polska (10 %). V Komáromě pochází nejvíce ubytovaných z Maďarska (60 %), Německa (16 %) a Rakouska (8 %) (Graf 2).

Graf 2: Podíl ubytovaných turistů v ubytovacích zařízeních ve městech Komárno a Komárom [%]

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

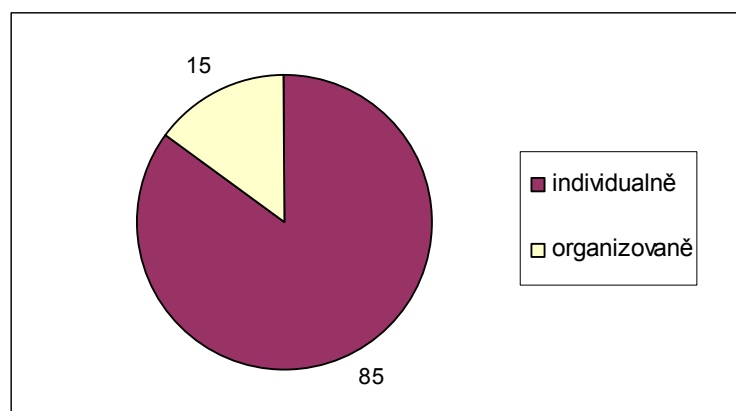

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Vedle samotného ubytování poskytují zařízení poměrně dost doplňkových služeb z nabídnutého výběru. Z 23 UZ 15 uvedlo, že součástí jejich budovy je i restaurace, která je ve všech případech přístupná také pro veřejnost. Podle mého názoru má v této oblasti provoz restaurace větší význam než ubytování. Další služby a jejich četnosti obsahuje Příloha č. 11.

V roce 2008 si 85 % hostů organizovalo cestu samostatně (Graf 3). Vysoký podíl individuálního organizování cesty nacházíme v případech polských (92 %), slovenských (90 %), rakouských (89 %), maďarských (87 %) a českých hostů (80 %). Ale také mezi německými hosty, kde je tento podíl nižší, představuje individuální organizace cesty 71 %. Mezi německými hosty je 9 % hostů, kterým pobyt organizuje zahraniční cestovní kancelář .

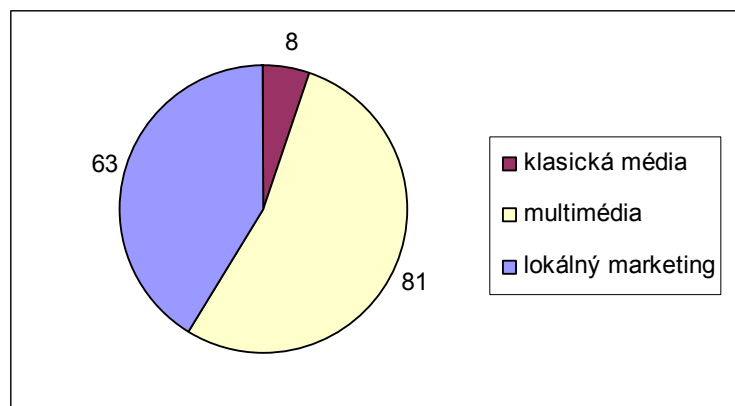
Graf 3: Způsob organizování cesty [%]

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Informace o jednotlivých UZ si mohou zájemci najít nejčastěji na vlastních internetových stránkách příslušného zařízení. Ze všech oslovených majitelů uvádí 81 % tuto možnost pro prezentaci svých zařízení (Příloha č. 12). Dále následuje lokální marketing (distribuce propagačních materiálů – letáky, plakáty) (Graf 4).

Graf 4: Způsob propagace ubytovacích zařízení [%]

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Výše uvedené poznatky týkající se ubytovacích zařízení (dále UZ) v oblasti lze shrnout následovně:

- nejčastějším typem UZ jsou v oblasti Komárno-Komárom hotely a penziony
- oblast má pro potenciální turisty dostatečné ubytovací kapacity, využití jednotlivých UZ většinou není stoprocentní
- oblast není oblastí s vysokou sezónností CR – hlavně díky termálním lázním v obou městech
- nejvíce turistů v jednotlivých UZ pochází ze Slovenska, Maďarska a Česka
- všechny UZ poskytují svým návštěvníkům doplňkové služby, jako restaurace, parkoviště, internet, bazén atd.
- téměř u všech UZ jsou nejčastější formou propagace internetové stránky

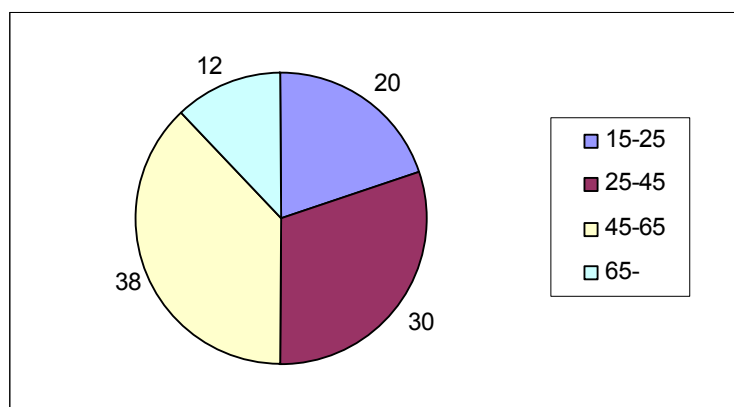
5.2 Šetření turistů

U několika otázek v dotazníku bylo možno označit více možností. Z tohoto důvodu tedy nejsou procentuální odpovědi počítány z celkového počtu dotazovaných, ale z celkového počtu respondentů, kteří na danou otázku odpověděli.

Výsledky výzkumu:

Dominantní věkovou kategorií byli hosté ve věku 45–65 let, kteří tvořili 38 % z celkového počtu zúčastněných. Další skupinu tvořili 25–45 roční s 30 %. Uvedené věkové kategorie představují nadpoloviční podíl, tj. celkově 68 %. Podíl ostatních věkových kategorií se pohyboval do 20 % (Příloha č. 14). Zastoupení respondentů podle věku v oblasti Komárno-Komárom dokumentuje Graf 5.

Graf 5: Struktura respondentů podle věku [%]

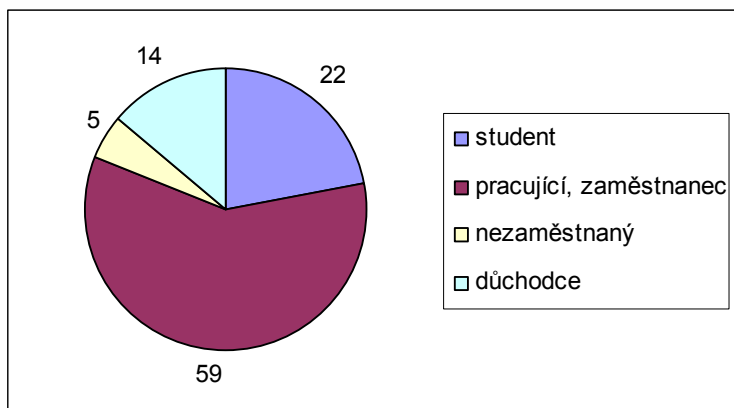

Zdroj: vlastní šetření srpen-září 2008

Složení respondentů mého dotazníku podle pohlaví bylo následující: 84 žen (58 %) a 60 mužů (42 %). Více dat uvádím v Příloze č. 15.

Kategorie činností rozdělila turisty na významnou skupinu zaměstnanců (59 %) a studentů (22 %). Podíl jednotlivých kategorií odpovídají reální účasti na CR, kde je všeobecně zřejmý dominantní podíl zaměstnanců. Podíly kategorií nezaměstnaný a důchodce jsou nižší, pohybují se mezi hodnotami 5 %-14 % (Graf 6). Toto nižší zastoupení (Příloha č. 16) je dle mého názoru dáno finančními důvody.

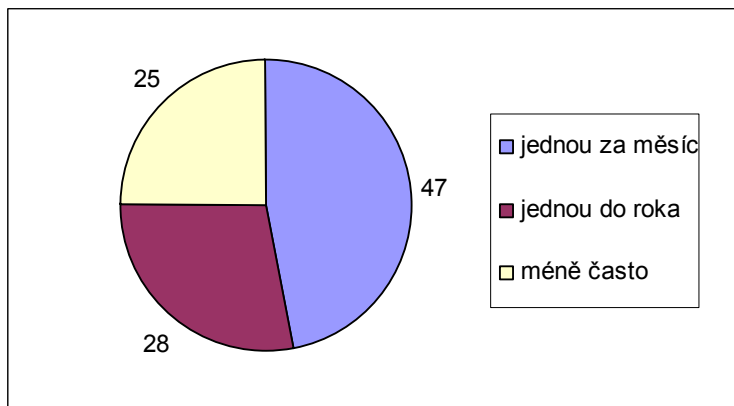
Graf 6: Struktura respondentů podle kategorií činností [%]

Zdroj: vlastní šetření srpen-září 2008

Dle výsledků výzkumu je patrné, že téměř poloviční počet respondentů (47 %) navštěvuje tuto oblast několikrát do roka (Graf 7), což může být dáno i tím, že spousta z nich bydlí v okolí, a proto si sem mohou dovolit jezdit mnohem častěji než respondenti ze vzdálenějších zemí. Čtvrtina respondentů (25 %) sem jezdí pouze jednou za několik let a téměř stejný počet respondentů sem míří alespoň jedenkrát za rok (Příloha č. 17).

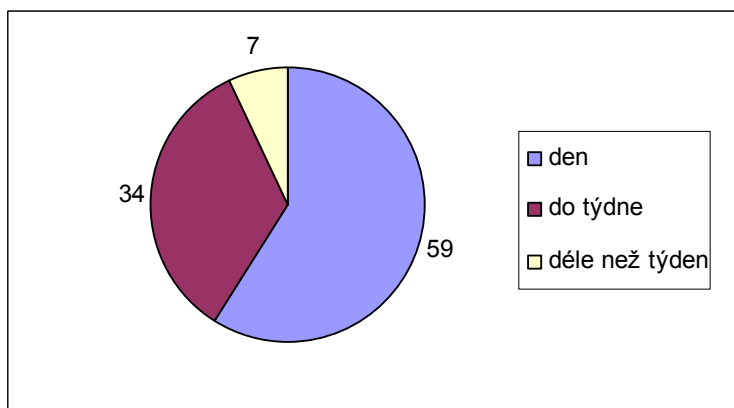
Graf 7: Frekvence návštěvnosti oblasti Komárno-Komárom [%]

Zdroj: vlastní šetření srpen-září 2008

Při otázce „Jak dlouho se zpravidla zdržujete v oblasti Komárno-Komárom?“ jsem odpovědě zařadila do tří obecnějších skupin-den, do týdne, déle než týden. Chtěla jsem tím získat obecnější přehled o délce pobytů turistů v této oblasti. Z Grafu 8 vyplývá, že 59 % turistů v této oblasti tvoří návštěvníci, kteří zde setrvávají pouze jeden den. Ve zbylých případech (41 %) jsem zaznamenala pobyt delší než den, z toho 34 % turistů se zde ubytuje na pár nocí a pouze okolo 7 % zůstane zde po dobu delší než 7 nocí (Příloha č. 18).

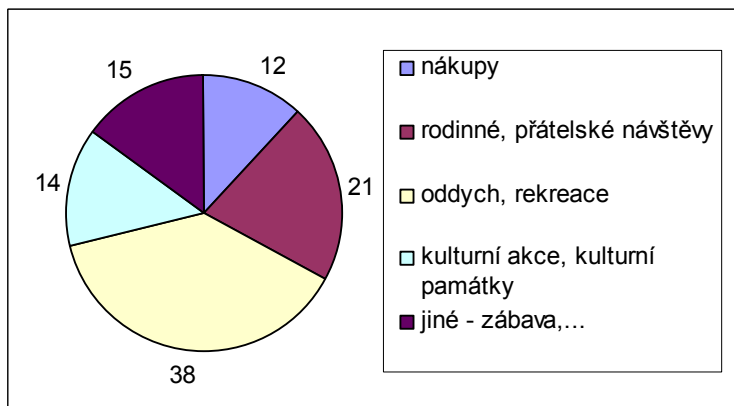
Graf 8: Délka pobytu respondentů v oblasti Komárno-Komárom [%]

Zdroj: vlastní šetření srpen-září 2008

Nejčastějšími motivy návštěvy oblasti jsou oddych a rekreace, jež jsou důvodem příjezdu u 38 % dotázaných (Graf 9). Celkově představovaly více jak pětinu cest návštěvy rodiny, resp. známých. Nákupní turistika byla jako hlavní účel návštěvy uvedena přibližně při jedné z deseti cest. Jen 14 % turistů ovlivnil kulturně-poznávací turismus (Příloha č. 19).

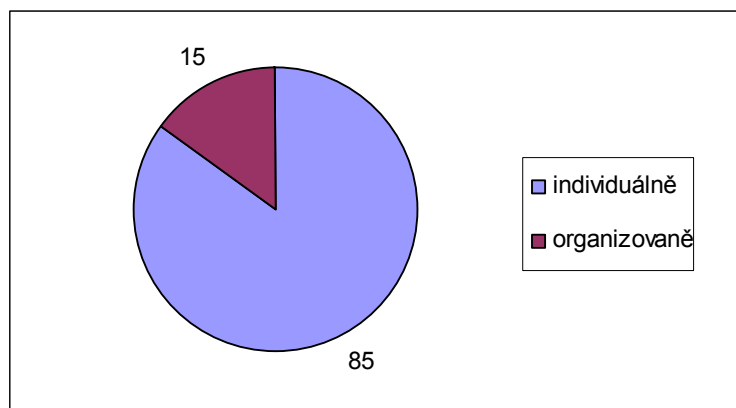
Graf 9: Motiv respondentů vedoucí k návštěvě oblasti Komárno-Komárom [%]

Zdroj: vlastní šetření srpen-září 2008

Z výsledků výzkumu (Příloha č. 20) vidíme, že 85 % hostů si organizovalo cestu samostatně. Ostatní způsoby organizování pobytu v oblasti (cestovní kancelář, rodina, známí) představují méně než 15 % (Graf 10).

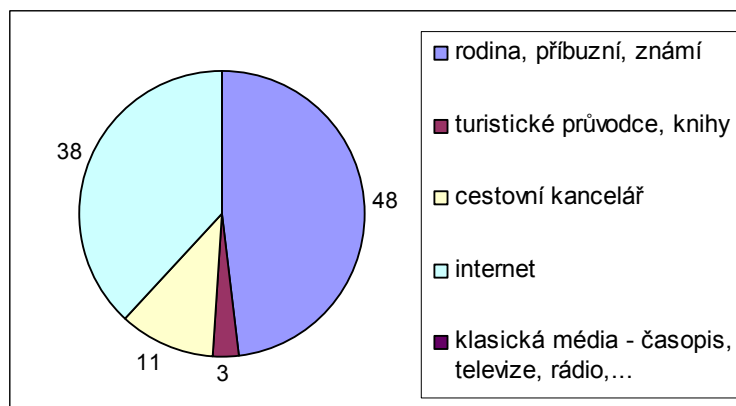
Graf 10: Způsob organizování cesty do oblasti Komárno-Komárom [%]

Zdroj: vlastní šetření srpen-září 2008

Informace při rozhodování o místě pobytu získávají respondenti většinou (48 %) od rodiny a známých (osobní reference), a až poté prostřednictvím internetové sítě (38 %) (Graf 11). Na základě těchto údajů je možné konstatovat, že neúčinnější jsou z hlediska marketingu území jako informační zdroje osobní reference (Příloha č. 21). Získané informace většina lidí považovala za postačující, někteří se však domnívali, že informace jsou těžko dostupné a nepostačující.

Graf 11: Způsob čerpání informace o oblasti Komárno-Komárom [%]

Zdroj: vlastní šetření srpen-září 2008

Překvapivě pozitivně se turisté vyjadřovali ke kvalitě poskytovaných služeb. Vedle této skutečnosti by ale 36 % respondentů preferovalo více možností u návštěv kulturních památek a akcí. Zájem je také o sportovních zařízení – 30 % respondentů by uvítalo zvýšení rozsahu doplňkových služeb, jako půjčování sportovních potřeb, více možností využití jednotlivých rekreačních areálů ke sportu. Další část dotazovaných by uvítala více komfortu při rekreaci a větší množství programů pro celou rodinu (Příloha č. 22).

Shrnutí výsledků dotazníkového šetření mezi turisty v oblasti Komárno-Komárom je teda následující:

- nejvýznamnější věkovou skupinou jsou turisté ve věku 45-65 let
- nejvíce respondentů navštěvuje oblast pravidelně, alespoň jednou za měsíc
- turisté z okolí přijíždějí na jednodenní návštěvy, cizinci uskutečňují delší pobyty
- nejčastější důvod návštěvy této oblasti jsou oddych, rekreace a návštěva příbuzných či známých
- nejvíce užívaným (až 85 %) způsobem organizace cesty je vlastní (individuální) organizace
- více než 75 % respondentů informace o oblasti získává z internetových stránek a od příbuzných či známých
- turistům v oblasti vadí absence sportovních zařízení, nepřístupnost jednotlivých kulturních památek, málo veřejných programů a akcí

6 SWOT ANALÝZA A DOPORUČENÉ PRIORITY ROZVOJE

Podkladem pro vypracování SWOT analýzy byla SWOT analýza města Komárno a města Komárom, která jsou součástí Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Komárno (2006) a Komárom város közéleti városfejlesztési koncepciója (2006 – 2013).

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • strategická dopravní poloha oblasti s napojením na transevropský dopravní systém • výhodná geografická poloha vzhledem k dopravnímu koridoru Vídeň-Bratislava-Budapešť • síť existujících a plánovaných cyklotras • výskyt geotermální vody • vysoký potenciál kulturně historických atraktivit, síť kulturních zařízení a nabídka kulturních akcí • zájem slovenské, maďarské, české a německé klientely o termální lázně • možnost přeshraniční spolupráce • dostatečná lůžková kapacita ubytovacích zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> • oblast je pro většinu potenciálních návštěvníků zatím neznámou cílovou krajinou • slabé napojení na nadřazenou dopravní síť • chybějící silniční mosty zabezpečující kvalitní dopravní spojení mezi městy Komárno a Komárom • nízká úroveň zabezpečení hromadné dopravy mezi městy Komárno a Komárom • kvalita služeb cestovního ruchu nedosahuje požadovaného standardu • zastaralost a nedostatečná vybavenost kulturních a sportovních zařízení • nedostatečná péče o kulturně-historické památky především v důsledku nedostatku finančních prostředků • pokles návštěvnosti oblasti ze strany domácích i zahraničních turistů • nedostatečná propagace aktivit cestovního ruchu • nízké využití ubytovacích kapacit
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • výstavba nových mostů přes řeku Dunaj v oblasti Komárno - Komárom • využití geotermálních zdrojů • využití Dunaje v aktivním cestovním ruchu • zkvalitnění veřejných služeb v oblasti kultury a sportu • zvýšení kulturního významu rozšířením nabídky služeb kulturních institucí a využití kulturních památek pro rozvoj cestovního ruchu. • obnova historických staveb • zvýšení počtu domácích turistů • zlepšení propagace cestovního ruchu v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • opoždění výstavby nových mostů zabezpečujících dopravní spojení mezi městy Komárno a Komárom • zhoršení kvality minerálních pramenů • převažující podíl zahraničních návštěvníků pouze ze dvou zemí – Česko, Německo • nízká cestovní aktivita místních obyvatel • nezlepšující se kvalita marketingu území a úrovně poskytovaných služeb cestovního ruchu

• zkvalitnění ubytovacích služeb	
----------------------------------	--

I přesto, že má území města vhodný potenciál pro rozvoj CR, není jeho úroveň úměrná existujícím možnostem. Zvýšení úrovně rozvoje CR by bylo možno zabezpečit eliminováním nepříznivých faktorů. Cílem této kapitoly je stanovení strategických cílů, priorit a opatření představujících rozvojovou strategii oblasti Komárno-Komárom navazující na výsledky rozvojového potenciálu území a na SWOT analýzu.

Doprava: *Zkvalitnit dopravní infrastrukturu měst a začlenit je do důležitých mezinárodních tras.*

1. Zlepšení dopravní propojenosti města Komárno s městem Komárom

- podpora výstavby nového mostu v prostoru měst Komárno-Komárom

2. Zabezpečení rychlostní komunikace v oblasti

- příprava a realizace cesty č. 63 (Bratislava – Komárno – MR/Štúrovo), č. 64 (Nové Zámky – Hurbanovo – Komárno – MR)

3. Zvýšení podílu městské hromadné dopravy na přepravě osob ve městech

- podpora kvalitní a spolehlivé městské hromadné dopravy
- zlepšit technický stav autobusových zastávek

Kultura, sport a koupaliště: *Zachování kulturně-historického potenciálu města, rozvoj kulturních a sportovních aktivit, rozvoj koupališť v Komárně i Komáromě*

1. Zvýšení úrovně kulturní a sportovní nabídky

- zrekonstruovat a opravit historické budovy a prostranství s kulturním potenciálem, hlavně objekty v městské památkové zóně v Komárně
- dobudování celého pevnostního systému jako jednoho celku včetně objektů na východní straně Váhu a na maďarské straně – za Dunajem. V Komárně využít Starou a Novou pevnost pro kulturní, společenské a zábavní funkce, v Palatínské linii zrekonstruovat a využít pro podobné cíle bašty (celkově 6), ze kterých se v současnosti využívají pouze bašty č. 1 (Bratislavská jako vstup do loděnic) a č. 6 jako muzeum – lapidárium;
- modernizace a rekonstrukce prostorů a objektů sloužících k uspořádání kulturních aktivit
- rekonstrukce a modernizace sportovních zařízení-zimní stadión, sportovní hala v Komárně, volejbalová hala
- zajištění přístupnosti a dozoru existujících sportovišť

- zavedení služby půjčování sportovních zařízení v určitých částech měst
- 2. Zvýšení spokojnosti občanů s nabídkou programů**
 - vydání ročenky komárenských akcí
 - uspořádání více akcí zaměřených na rodiny s dětmi
 - 3. Rozvoj koupališť v obou městech**
 - vybudování wellness-centra a aquaparku v Komáromě
 - výstavba krytého bazénu na území komárenského koupaliště

Marketing: vybudování image oblasti Komárno-Komárom

1. Prezentace oblasti

- zkvalitnění městských novin, městské televize a web-portálu měst
- umístění nových map měst s vyznačenými kulturními památkami
- tvorba a distribuce propagačních materiálů také ve více jazykových variantech, vydávání informační literatury o možnostech CR a jejich šíření jak doma tak v zahraničí
- zahájit cyklus prezentací oblasti za účasti cestovních kanceláří a novinářů
- realizovat prezentaci regionu na vybraných veletrzích na Slovensku, v Česku a Maďarsku, případně i v dalších zemích
- rozvoj poradenského a informačního centra v obou městech (turistické informační kanceláře)

7 ZÁVĚR

Cílem této práce byla analýza a hodnocení současného stavu cestovního ruchu v oblasti Komárno-Komárom. Zaměřila jsem se na předpoklady cestovního ruchu, na vybavenost a návštěvnost zdejších ubytovacích zařízení a na strukturu turistů, kteří tuto oblast navštívili v srpnu a září 2008.

Díky této bakalářské práci jsem se mohla zapojit do realizace dotazníkového šetření. Přesvědčila jsem se, že jde opravdu o velmi časově i fyzicky náročnou práci. Šetření proběhlo poměrně úspěšně a já jsem díky tomu získala dostatečné množství podkladů pro formulaci SWOT analýzy a doporučení rozvoje.

Analýzou potenciálu území jsem získala ucelený náhled na lokalizační i realizační předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Základem cestovního ruchu v oblasti jsou především kulturní památky a termální koupaliště.

Přírodní a kulturně-historické atraktivity jsou faktory, které nejvíce lákají turisty k návštěvě dané oblasti. V oblasti Komárno-Komárom je těchto předpokladů celá řada a navíc mají velmi rozmanitý charakter. Široký záběr kulturně-historických atraktivit, které tvoří rozsáhlou turistickou nabídku, láká vysoké počty především domácích návštěvníků. Rekreační potenciál studovaného regionu je velmi velký a různorodý. Nacházejí se tady termální koupaliště regionálního a také celostátního významu.

Podstatnou podmínkou pro rozvoj cestovního ruchu je kvalitní dopravní infrastruktura, a s ní se vzájemně dostupnost. Oblast má relativně dobrou dopravní dostupnost a blízkost velkých sídelních aglomerací – Bratislavy, Budapešti a Vídně. Na slovenské straně však chybějící dálnice je považována za jednu z nejproblematičtějších okolností dalšího rozvoje cestovního ruchu.

Rozvoj není možné bez vysoké úrovně kvality a sortimentu poskytovaných služeb. Ubytování zajišťuje široká nabídka ubytovacích zařízení, nachází se tady řada hotelů a penzionů. Úroveň poskytovaných služeb v jednotlivých zařízeních se liší. Základní vybaveností ale téměř u všech je restaurace, parkoviště a internet. Bylo by ale vhodné zlepšení jejich kvality, která by zajišťovala spektrum služeb od nenáročného až po velmi náročného návštěvníka.

Ke zlepšení podmínek pro cestovní ruch je nutné znát i strukturu návštěvníků, kteří sem zavítají, a přizpůsobit podle ní nabídku a služby. Zahraniční návštěvníci pocházejí nejčastěji z Česka a Německa. Z výsledků šetření návštěvnosti oblasti vyplývá, že významným segmentem jsou turisté, kteří navštěvují termální koupaliště a své příbuzné či známé. Bylo by dobré zaměřit nabídku cestovního ruchu na tyto návštěvníky v podobě rozšíření koupališť wellness-centra, nebo ve stylu aquaparků, či rodinných a skupinových benefitů např. při návštěvě kulturních zařízení či památek.

O oblasti Komárno-Komárom si mohou turisté nalézt veškeré informace na internetových stránkách. Oblasti by ale ještě mohlo velmi prospět další státní i komerční propagace pomocí různých regionálních a místních aktivit atd.

Z vlastní šetření vyplývá, že nespokojenost návštěvníků tkví zejména v nedostatečné vybavenosti sportovních a doplňkových zařízení, v nevyhovujícím technickém stavu některých kulturních a památkových objektů. Největší problém vidí všichni v nerekonstruovaném pevnostním systému Komárna. Tato památka má obrovské rezervy pro rozvoj cestovního ruchu. Měla by být využívána vhodným způsobem vzhledem k tomu, jakou velkou roli sehrála v historii Komárna. Je důležité si uvědomit, kde má daný región své „skryté rezervy“, resp. potenciál a využít to jako bázi, z které se bude odvíjet další rozvoj.

Doufám, že tato práce bude pro mne a také pro jiných, kteří tento región znají, případně se o něj zajímají, obohacím a zdrojem nových poznatků a inspirací. Pokud v této tendenci rozvoje a snahy bude oblast Komárno-Komárom pokračovat a postupně tak zvyšovat svoji turistickou atraktivitu má velmi příznivé vyhlídky ve svém rozkvětu.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

POUŽITÁ LITERATURA

- BIZUBOVÁ, M. (2000): Slovensko-rakúsko-maďarské Podunajsko. 1. vyd. Bratislava: DAJAMA, 351 s.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2002): Teorie regionálního rozvoje. Karolinum, Praha, 212 s.
- BUČEKOVÁ, I., OTRUBOVÁ, E. (2001): Vybrané spôsoby získavania informácií v geografii cestovného ruchu. In: Gaografia, roč. 9, č. 1, s. 27-29.
- DUBCOVÁ, A., KRAMÁREKOVÁ, H. (2003): Za krásami a zaujímavosťami v regióne Komárno. Mestský podnik cestovného ruchu Komárno.
- FRANCOVÁ, E. (2003): Cestovní ruch. Univerzita Palackého, Olomouc, 119 s.
- HALÁS, M. (2005): Cezhraničné väzby, cezhraničná spolupráca. Na príklade českého pohraničia s dôrazom na jeho slovenskú časť. Bratislava: Univerzita Komenského, 152 s.
- HENDL, J. (2005): Kvalitatívny výzkum-Základní metody a aplikace. Portál, Praha, 385 s.
- HRALA, V. (2005): Geografie cestovního ruchu. Nakladatelství VŠE, Praha, 109 s.
- HOLEČEK, M., MARIOT, P., STRÍDA, M. (1999): Zeměpis cestovního ruchu. Nakladatelství České geografické společnosti, s.r.o., Praha, 100 s.
- HORVÁTH, GY. (2004): Dél-Szlovákia. - A Kárpát-medence régiói 2. MTA RKK: Fialo Campus Kiadó, Pécs-Bp., 528 s.
- JERÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T. (2004): České pohraničí. Bariéra nebo prostor sprostředkování. 1. vyd. Praha: Academia, 304 s.
- KECSKÉS, L. (1973): Komárom története. Komáromi Városi Tanács, Komárom, 56 s.
- KECSKÉS, L. (1984): Komárom, az erődök városa. Zrínyi Katonai Kiadó, Bp., 231 s.
- KOLLÁR, D., LACIKA, J., PODOLÁK, P. (2003): Slovensko, putovanie po regiónoch. Bratislava: DAJAMA, 456 s.
- Komárom város közéleti városfejlesztési koncepciója (2006–2013).
<<http://www.komarom.hu/kfk.php>>
- KOPŠO, E. (1985): Ekonomika CR, SPN Bratislava, 412 s.
- KOPŠO, E. a kol. (1992): Geografia cestovného ruchu. 1. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 327 s.
- KROGMANN, A. (2005): Aktuálne možnosti využitia územia Nitrianskeho kraja z hľadiska cestovného ruchu. Geografické štúdie 10, Nitra: FPV UKF. 221 s.
- MALÁ, V. (2002): Základy cestovního ruchu. Nakladatelství VŠE, Praha, 98 s.

- MALIŠOVÁ, D. (2002): Nitriansky kraj-Euroregión Váh-Dunaj-Ipeľ. Bratislava: SSC, 13 s.
- MARIOT, P. (1983): Geografia cestovného ruchu. Veda. Bratislava, 248 s.
- MÁCZA, M. (1988): Komárom fejlődése képekben. Duna Menti Múzeum, Komárno.
- MÁCZA, M. (1992): Komárom. Történelmi séták a városban. Madách Kiadó, Bratislava.
- Návrh MH SR - Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013.
<<http://www.economy.gov.sk/pk/480-932007-1000/ma.htm> >
- NOVACKÁ, E. (2001): Cestovný ruch a jeho kategórie. In: KOLEKTÍV: *Služby a cestovný ruch*. Bratislava: SPRINT.
- OTRUBOVÁ, E. (1996): Humánna geografia II. Bratislava, Univerzita Komenského. 141 s.
- PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. (2002): Výkladový slovník cestovního ruchu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha, 448 s.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Komárno, 2006.
<http://www.komarno.sk/phsr-mesta-komarno_2780.html>
- SIKOS T., T., TINER, T. a kol. (2007): Egy város – két ország, Komárom-Komárno. Selye János Egyetem Kutatóintézete, 288 s.
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2006 – 2013.
<<http://www.unsk.sk/showdoc.do?docid=901>>
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013, schválená uznesením vlády SR č. 632 ze dne 24. srpna 2005.
<http://www.slovakiatourism.sk/sf/dolezite_dokumenty/ >
- ŠTĚPÁNEK, V., KOPAČKA, L., ŠÍP, J. (2001): Geografie cestovního ruchu. Karolinum, Praha, 228 s.
- TINER, T. (2005): Transport development perspectives for the Slovakian-Hungarian borderline. J. Selye University Research Institute, Komárno, 22 s.
- ZÁHORÁKOVÁ, D. (2001): Tvorba regionálneho operačného plánu s uplatnením geografického princípu. In: *Geografie XII*. Novák, S. red. Brno: KG PdF MU, s. 208 – 212.
- WARSZYŃSKA, J. (2000): Geografia turystyczna świata. Wydawnictwo Naukowe, Warszawa, I. – II. díl, 836 s.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- Hotel Aqua, <http://www.hotels.hu/aqua-komarom>, [12. 6. 2009]
- Hotel Banderium, <http://www.banderium.sk>, [12. 6. 2009]
- Hotel Béke, <http://www.hotel-beke.hu>, [12. 6. 2009]

Hotel Bow Garden, <http://www.hotelbowgarden.sk>, [12. 6. 2009]

Hotel Carrier, <http://www.hotels.hu/carrierszallo>, [12. 6. 2009]

Hotel Corner, <http://www.hotelcorner.hu>, [12. 6. 2009]

Hotel Duna, <http://www.hotelduna.hu>, [12. 6. 2009]

Hotel Europa, <http://www.hoteleuropa.sk>, [12. 6. 2009]

Hotel Forrás, <http://www.hotelforras.hu>, [12. 6. 2009]

Hotel Hét vezér, <http://www.hetvezerapartman.hu>, [12. 6. 2009]

Hotel Juno, <http://www.junohotel.hu>, [12. 6. 2009]

Hotel Panoráma, <http://www.komarnohotel.sk>, [12. 6. 2009]

Hotel Tulipán, <http://www.hoteltulipan.hu>, [12. 6. 2009]

Központi statisztikai hivatal (Štatistický úrad MR), <http://www.ksh.hu>, [23. 5. 2009]

Ministerstvo pro místní rozvoj, <http://www.mmr.cz>, [24. 5. 2009]

Oficiální stránky města Komárno, <http://www.komarno.sk>, [18. 8. 2008]

Oficiální stránky města Komárom, <http://www.komarom.hu>, [18. 8. 2008]

Penzion Delta, <http://www.deltapenzion.sk>, [12. 6. 2009]

Penzion Lehár, <http://www.penzionlehar.sk>, [12. 6. 2009]

Penzion Litovel, <http://www.litovel.sk>, [12. 6. 2009]

Penzion Marcipán, <http://www.pensionmarcipan.eu>, [12. 6. 2009]

Penzion Penita, <http://www.penita.szm.sk>, [12. 6. 2009]

Penzion Vasmacska, <http://www.vasmacskaapanzio.hu>, [12. 6. 2009]

Štatistický úrad SR, <http://www.statistics.sk>, [23. 5. 2009]

World Tourism Organization, <http://www.world-tourism.org>, [5. 3. 2009]

9 Seznam příloh

- Příloha č. 1: Plán silniční sítě Maďarské republiky a jižní části Slovenské republiky
- Příloha č. 2: Plán železniční sítě Maďarské republiky
- Příloha č. 3: Plán železniční sítě Slovenské republiky
- Příloha č. 4: Rozmístění kulturních památek ve městech Komárno a Komárom
- Příloha č. 5: Rozmístění ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom
- Příloha č. 6: Dotazník pro majitele ubytovacích zařízení
- Příloha č. 7: Počet ubytovacích zařízení podle typu ve městech Komárno a Komárom
- Příloha č. 8: Počet lůžek a průměrný počet lůžek ve městech Komárno a Komárom
- Příloha č. 9: Sezónnost ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom [%]
- Příloha č. 10: Podíl ubytovaných turistů v ubytovacích zařízení ve městech Komárom a Komárno [%]
- Příloha č. 11: Počet doplňkových služeb ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom
- Příloha č. 12: Způsob propagace ubytovacích zařízení [%]
- Příloha č. 13: Dotazník určený pro návštěvníky oblasti Komárno-Komárom
- Příloha č. 14: Struktura respondentů podle věku [%]
- Příloha č. 15: Struktura respondentů v oblasti Komárno-Komárom podle pohlaví [%]
- Příloha č. 16: Struktura respondentů podle kategorií činností [%]
- Příloha č. 17: Frekvence návštěvnosti oblasti Komárno-Komárom [%]
- Příloha č. 18: Délka pobytu respondentů v oblasti Komárno-Komárom [%]
- Příloha č. 19: Motiv respondentů vedoucí k návštěvě oblasti Komárno-Komárom [%]
- Příloha č. 20: Způsob organizování cesty do oblasti Komárno-Komárom [%]
- Příloha č. 21: Způsob čerpání informace o oblasti Komárno-Komárom [%]
- Příloha č. 22: Příležitosti, které respondenti postrádají v oblasti Komárno-Komárom [%]
- Příloha č. 23: Fotodokumentace
- Příloha č. 24: Mapa půdorysu pevnostního systému v Komárně a Komáromě

Příloha č. 1: Plán silniční sítě Maďarské republiky a jižní části Slovenské republiky

Zdroj: http://www.matexhu.org/eurotex2006/google_edited.png

Příloha č. 2: Plán železniční sítě Maďarské republiky

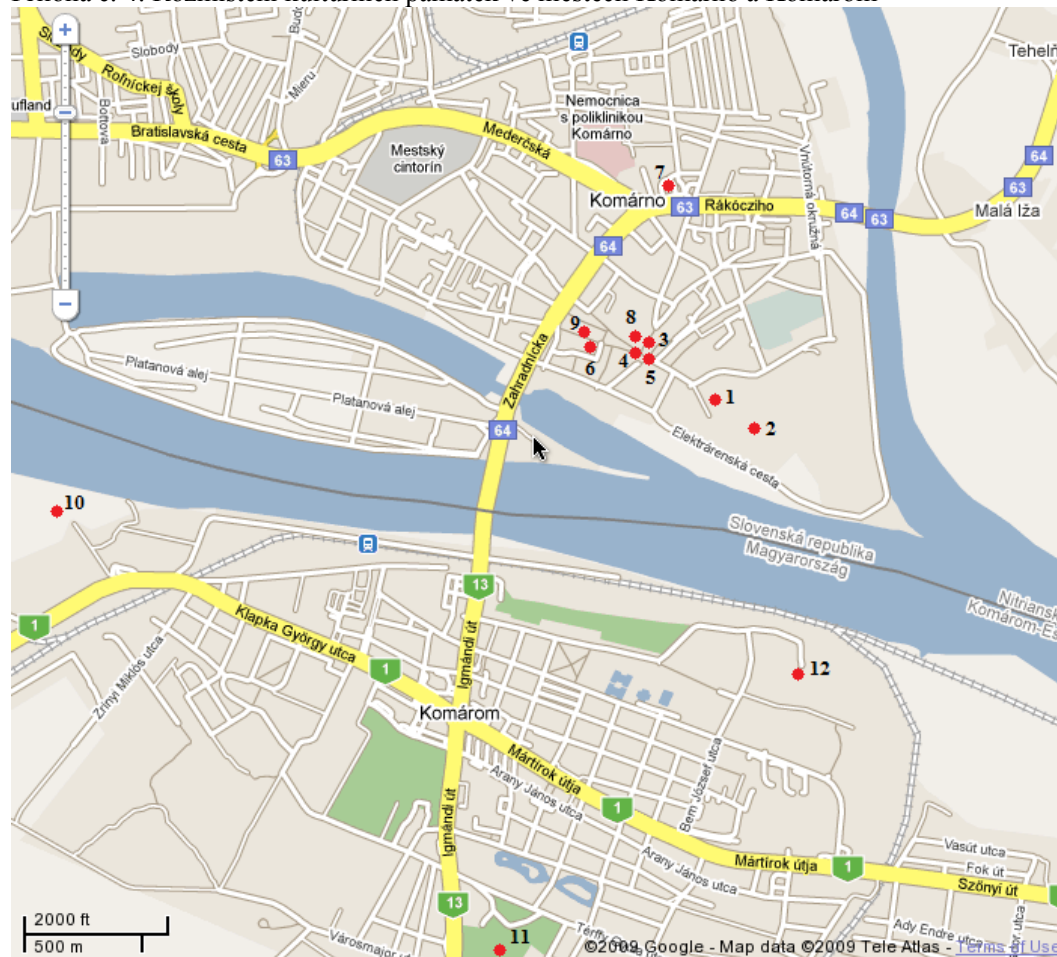
Zdroj: <http://www.raileurope.com/image/1216754307496.jpg>

Příloha č. 3: Plán železniční sítě Slovenské republiky

Zdroj: <http://www.raileurope.com/image/1216754305063.jpg>

Příloha č. 4: Rozmístění kulturních památek ve městech Komárno a Komárom

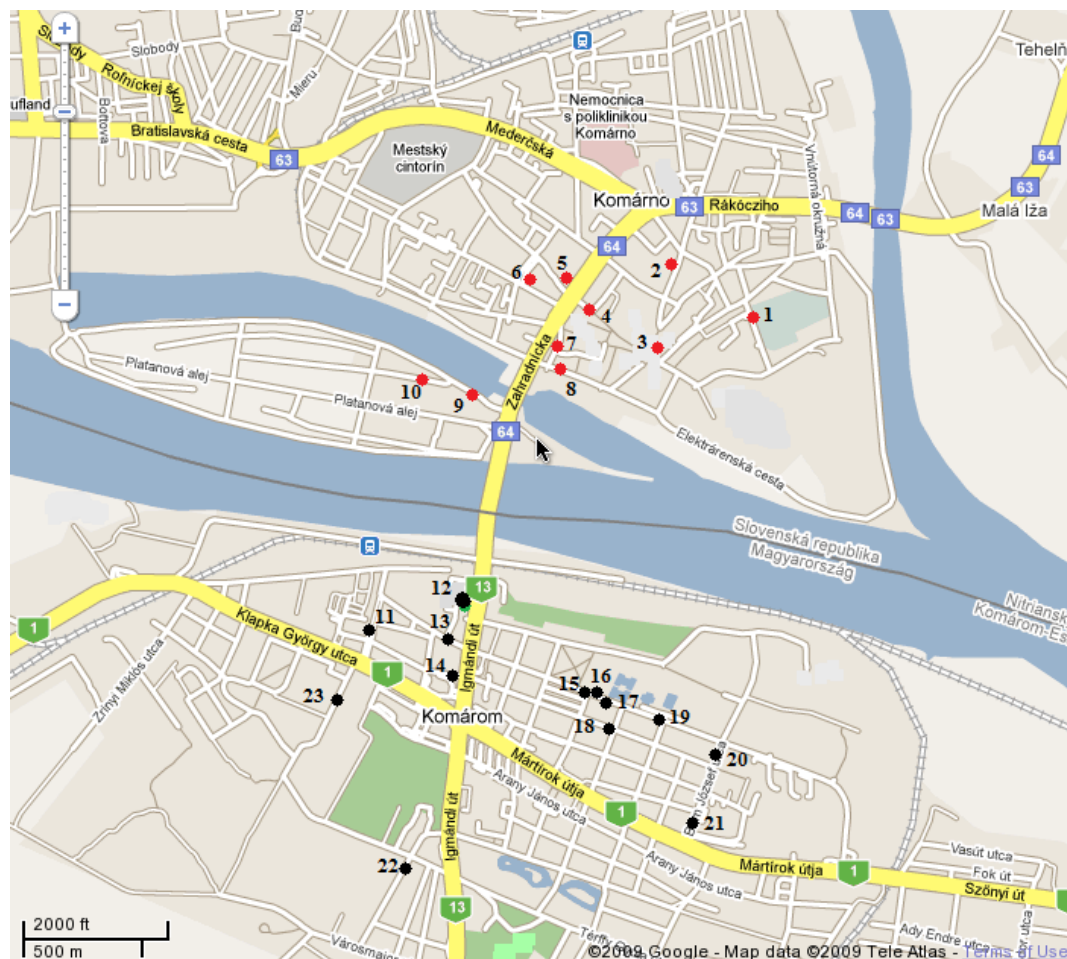

Zdroj: <http://www.mapy.cz>

Kulturní památky:

- 1 – Nová pevnost
- 2 – Stará pevnost
- 3 – Městská památková zóna Komárno
- 4 – Městská radnice
- 5 – Důstojnický pavilón
- 6 – Římskokatolický kostel sv. Ondreja
- 7 – Římskokatolický kostel sv. Rozálie
- 8 – Nádvoří Evropy
- 9 – Muzeum maďarské kultury a Podunajska
- 10 – Monostori Erőd (Monoštorská pevnost)
- 11 – Igmándi Erőd (Igmándská pevnost)
- 12 – Csillagerőd (Hvězdicová pevnost)

Příloha č. 5: Rozmístění ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom

Zdroj: <http://www.mapy.cz>

Ubytovací zařízení:

1 – Hotel Panoráma	13 – Hotel Béke
2 – Penita Penzion	14 – Hotel Tulipán
3 – Ring Bar Penzion	15 – Hotel Aqua
4 – Hotel Banderiúm	16 – Hotel Forrás
5 – Hotel Europa	17 – Apartmanhotel Hét Vezér
6 – Hotel Bow Garden	18 – Hotel Karát
7 – Lehár Penzion	19 – Solaris Camping
8 – Litovel Penzion	20 – Solaris Motel
9 – Delta Penzion	21 – Hotel Juno
10 – Marcipán Penzion	22 – Hotel Duna
11 – Hotel Corner	23 – Hotel Carrier
12 – Vasmacska Penzion	

Příloha č. 6: Dotazník pro majitele ubytovacích zařízení

Dobrý deň,

volám sa Gabriela Juhászová a študujem v 3. ročníku Prírodovedeckej fakulty Univerzity Karlovej V Prahe, pedagogický smer zemepis a matematika. Tento dotazník bude slúžiť ako základ pri vypracovaní mojej bakalárskej práce, ktorá bude mať názov „Analýza cestovného ruchu ve slovensko-maďarském pohraničí v oblasti Komárna“. Sledujem najmä vzájomné štatistiky návštevnosti z pohľadu Komárno-Komárom, Komárom-Komárno, a to hlavne cieľ a dĺžku pobytu, spokojnosť s poskytovanými službami a pripomienky smerujúce k zlepšeniu súčasného turistického ruchu. Získané informácie použijem len do svojej bakalárskej práce a nebudú zneužitú. V prípade nejasností a otázok ma môžete kontaktovať na e-mailovej adrese gabcsu@gmail.com. Prosím Vás o pravdivé vyplnenie dotazníku a ďakujem za Vašu ochotu a pomoc.

1) Typ rekreačného zariadenia:

- a) hotel
- b) motel
- c) penzión
- d) ubytovňa
- e) kemp, autokemp

2) Ubytovacia kapacita (počet lôžok):

3) Vyt'azenie zariadenia behom roka v percentách:

- a) v letnej sezóne:.....%
- b) v zimnej sezóne:.....%
- c) mimo sezónu:.....%

4) Štruktúra host'ov v percentách:

- a) Slováci.....%
- b) Maďari.....%
- c) Češi.....%
- d) Nemci.....%
- e) Poliaci.....%
- f) Rakúšania.....%
- g) Ostatné.....% (ďalšie národnosti.....)

5) Vaše ubytovacie zariadenie poskytuje nasledujúci služby (zakrúžkujte ľubovolný počet možností):

- a) reštaurácia
- b) parkovisko
- c) športovné zariadenia

- d) bufet/bar
- e) internet
- f) bazén, sauna
- g) konferenčné priestory

6) Kto organizuje návštevy Vašich hostí?

- a) individuálne
- b) organizovane: agentúry, firmy, cestovné kancelárie,...

7) Akú marketingovú stratégiu používate na propagáciu vášho zariadenia?

- a) reklama v klasických médiách – rozhlas, miestne noviny, televízia
- b) zapojenie multimedialných prvkov – internet, interaktívne webové stránky, google
- c) lokálny marketing – dostatočné množstvo kvality letákov, plagátov
- d) iné.....

ĎAKUJEM ZA VÁŠ ČAS A OCHOTU.

Příloha č. 7: Počet ubytovacích zařízení podle typu ve městech Komárno a Komárom

	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Hotel	4	11	15
Penzion	10	3	13
Motel	0	2	2
Ubytovna	1	3	4
Kemp	0	1	1
Spolu	15	20	35

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 8: Počet lůžek a průměrný počet lůžek ve městech Komárno a Komárom

	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Počet lůžek	326	561	887
Průměrný počet lůžek	32,6	46,7	40

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 9: Sezónnost ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom [%]

	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Letní sezóna	70	80	75
Zimní sezóna	45	60	52,5
Mimo sezóny	35	55	45

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 10: Podíl ubytovaných turistů v ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom [%]

	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Slováci	35	0	17,5
Maďaři	0	50	25
Češi	35	0	17,5
Němci	10	16	13
Poláci	10	0	5
Rakušané	0	8	4
Ostatní	10	26	18

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 11: Počet doplňkových služeb ubytovacích zařízení ve městech Komárno a Komárom

Služby	Komárno (2008)	[%]	Komárom (2008)	[%]
Restaurace	8	80	7	54
Parkoviště	8	80	13	100
Sportovní zařízení	1	10	3	23
Bar	7	70	5	39
Internet	6	60	9	70
Bazén/sauna	2	20	7	54
Konferenční místnost	6	60	4	31

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 12: Způsob propagace ubytovacích zařízení [%]

	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Klasická média	0	16	8
Multimédia	70	92	81
Lokální marketing	50	76	63

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 13: Dotazník určený pro návštěvníky oblasti Komárno-Komárom

Dobrý deň,

volám sa Gabriela Juhászová a študujem v 3. ročníku Prírodovedeckej fakulty Univerzity Karlovej V Prahe, pedagogický smer zemepis a matematika. Tento dotazník bude slúžiť ako základ pri vypracovaní mojej bakalárskej práce, ktorá bude mať názov „Analýza cestovného ruchu v slovensko-maďarskom pohraničí v oblasti Komárna“(do 15 km). Sledujem najmä vzájomné štatistiky návštevnosti z pohľadu Komárno-Komárom, Komárom-Komárno, a to hlavne cieľ a dĺžku pobytu, spokojnosť s poskytovanými službami a pripomienky smerujúce k zlepšeniu súčasného turistického ruchu. Získané informácie použijem len do svojej bakalárskej práce a nebudú zneužitú. V prípade nejasností a otázok ma môžete kontaktovať na e-mailovej adrese gabcsu@gmail.com. Prosím Vás o pravdivé vyplnenie dotazníku a ďakujem za Vašu ochotu a pomoc.

1) Ako často navštevujete oblasť Komárno-Komárom a okolia?

- a) aspoň raz do mesiaca
- b) aspoň raz do roka
- c) menej často

2) Ako dlho sa spravidla zdržujete v oblasti Komárno-Komárom?

- a) deň
- b) do týždňa
- c) viac ako týždeň

3) S akým zámerom navštevujete oblasť Komárno-Komárom?

- a) nákupy
- b) rodinné, priateľské návštevy
- c) oddych, rekreácia
- d) spoznávanie historických pamiatok, kultúrne podujatia
- e) iné.....

4) Aké možnosti by ste privítali v oblasti, kvôli ktorým by ste častejšie navštevovali túto oblasť?

- a) šport
- b) kultúra
- c) oddych
- d) programy pre celú rodinu
- e) iné.....

5) Kto organizuje Vaše návštevy?

- a) individuálne
- b) organizovane: agentúry, firmy, cestovné kancelárie,...

6) Z akých zdrojov ste čerpali informácie o tejto oblasti?

- a) rodina, známi
- b) turistickí sprievodci, knižné publikácie
- c) cestovné kancelárie
- d) internet
- e) klasické médiá – časopis, televízia, rádio,...

7) Pohlavie : muž / žena

8) Vek:

- a) 15–25
- b) 25–45
- c) 45–65
- d) 65-

9) Zamestnanie:

- a) študent
- b) zamestnaný
- c) nezamestnaný
- d) dôchodca (starobný, invalidný)

ĎAKUJEM ZA VÁŠ ČAS A OCHOTU.

Příloha č. 14: Struktura respondentů podle věku [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
15 – 25	23	17	20
25 – 45	33	27	30
45 – 65	31	45	38
65 -	13	11	12

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 15: Struktura respondentů v oblasti Komárno-Komárom podle pohlaví [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Muž	40	44	42
Žena	60	56	58

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 16: Struktura respondentů podle kategorií činností [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Student	29	15	22
Zaměstnanec	49	69	59
Nezaměstnaný	5	5	5
Důchodce	17	11	14

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 17: Frekvence návštěvnosti oblasti Komárno-Komárom [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Jednou za měsíc	53	41	47
Jednou do roka	23	33	28
Méně často	24	26	25

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 18: Délka pobytu respondentů v oblasti Komárno-Komárom [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Den	63	57	59
Do týdne	33	35	34
Déle než týden	4	8	7

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 19: Motiv respondentů vedoucí k návštěvě oblasti Komárno-Komárom [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Nákupy	9	18	12
Rodinné, přátelské návštěvy	29	13	21
Oddych, rekreace	27	49	38
Kulturní akce, kulturní památky	18	10	14
Jiné	12	18	15

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 20: Způsob organizování cesty do oblasti Komárno-Komárom [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Individuálně	90	88	89
Organizovaně	10	12	11

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 21: Způsob čerpání informace o oblasti Komárno-Komárom [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Rodina, známí	53	43	48
Turistické průvodce, knihy	6	0	3
Cestovní kancelář	10	12	11
Internet	31	45	38
Klasická média (časopis, televize, rádio)	0	0	0

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 22: Příležitosti, které respondenti postrádají v oblasti Komárno-Komárom [%]

n = 144	Komárno (2008)	Komárom (2008)	Celkem
Sport	38	22	30
Kultura	20	52	36
Oddych	31	10	21
Programy pro celou rodinu	11	16	13

Zdroj: Vlastní šetření srpen-září 2008

Příloha č. 23: Fotodokumentace

Leopoldova brána – pevnost v Komárně

Zdroj: vlastní fotodokumentace 2009

Budova městské radnice v Komárně

Zdroj: vlastní fotodokumentace 2009

Důstojnický pavilón v Komárně

Zdroj: <http://www.infokomarno.sk/zoom.php?foto=8>

Římskokatolický kostel sv. Ondreja v Komárně

Zdroj: vlastní fotodokumentace 2009

Nádvoří Evropy

Zdroj: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kom%C3%A1rom380.JPG>

Nádvoří Evropy

Zdroj: <http://www.unsk.sk/showdoc.do?docid=1160>

Muzeum maďarské kultury a Podunajska v Komárně

Zdroj: <http://www.slovakia.travel/imagegallery.aspx?l=1&smi=8041&io=72467&igo=43566>

Monoštorská pevnost v Komáromě

Zdroj: <http://www.fort-monostor.hu/A492baa8000838.php>

Igmándská pevnost v Komáromě

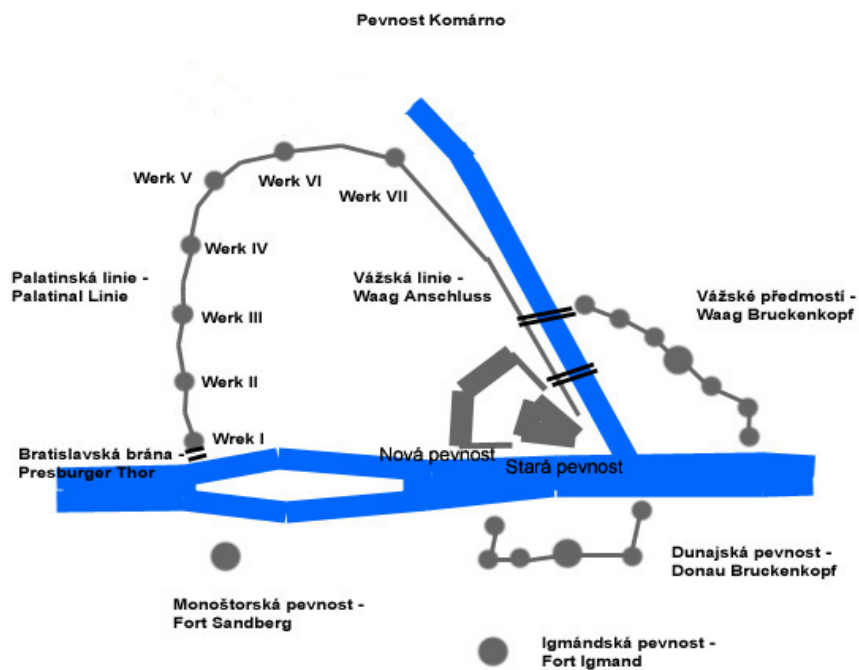
Zdroj: <http://itthon.hu/igmandi-erod-klapka>

Hvězdicová pevnost v Komáromě

Zdroj: http://hu.wikipedia.org/wiki/Kom%C3%A1romi_er%C5%91drendszer

Příloha č. 24: Mapa půdorysu pevnostního systému v Komárně a Komáromě

Zdroj: http://forum.valka.cz/files/plan_kom_copy.jpg